

GHIDUL SOLICITANTULUI

pentru accesarea

MĂSURII 6/2A

Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL

Versiunea 01/2017

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea MĂSURII 6/2A

„Dezvoltarea exploatatiilor agricole în teritoriul GAL”

-Versiunea 01/2017 -

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potenţialilor beneficiari ai finanţărilor din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) implementat prin Măsura 19 LEADER a Programului Naţional de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020 şi se constituie un suport inf ormativ complex pentru întocmirea proiectului cerințelor specifice ale PNDR.

Ghidul solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului, precum și modalitatea de selecţie, aprobare şi derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conţine lista indicativă a tipurilor de investiţii pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele şi acordurile pe care trebuie să le prezentaţi, modelul Cererii de finanțare, al Planului de afaceri, ale Contractului de finanțare, precum și alte informaţii utile realizării proiectului şi completării corecte a documentelor.

Ghidul Solicitantului, precum şi documentele anexate pot suferi rectificări din cauza actualizării legislatiei naţionale şi comunitare sau procedurale – varianta actualizată a ghidului urmand a fi publicată pe pagina de internet ***www.galsargetia.ro***

Vă recomandăm ca, înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și să vă asigurați că ați înțeles toate aspectele legate de specificul investițiilor finanțate prin Strategia de Dezvoltare Locală a ASOCIAȚIEI SARGEȚIA GAL 1, respectiv prin PNDR 2014-2020.

De asemenea, solicitanții pot obține informații/clarificări în mod gratuit, legate de completarea și pregătirea Cererii de Finanțare direct la sediul nostru din localitatea Hărău, nr. 68, prin telefon: 0254237670 și prin e-mail la adresa: office@galsargetia.ro, sau prin accesarea paginii noastre de internet : www. galsargetia.ro.

Cuprins

1. Prevederi generale
1.1 Descrierea generala a masurii 4
1.2 Valoarea adaugata a masurii 6
2. Prezentarea măsurii 3/6A
2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile 8
2.2 Condiţii minime obligatorii/de eligibilitate pentru acordarea sprijinului 10
2.3 Tipuri de investitii si cheltuieli eligibile 10
2.4 Tipuri de investitii si cheltuieli neeligibile 15
2.5 Principii și criterii de selecţie a proiectului 16
2.6 Valoarea sprijinului nerambursabil (intensitatea sprijinului) 21
3. Accesarea fondurilor nerambursabile acordate
3.1 Completarea, depunerea şi verificarea dosarului Cererii de finanţare 23
3.2 Contractarea sprijinului nerambursabil 25
3.3 Achiziţiile 26
3.4 Plata 27
3.5 Procedura de selecție a proiectelor 31
3.6 Depunerea proiectului 34
3.7 Contractarea sprijinului nerambursabil.....38
3.8 Achizitiile 45
3.9 Plata 46
4. Informaţii utile pentru accesarea fondurilor nerambursabile
4.1 Documentele necesare întocmirii Cererii de finanţare 48
4.2 Documentele necesare la încheierea Contractului de finanţare 53

5. Dicţionar de termeni şi condiţii 54
6. Abrevieri 60
7. Legislaţia europeană şi naţională aplicabilă 60

Capitolul 1

PREVEDERI GENERALE

1.1 Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a îmbunătăţi performanţele generale ale exploataţiilor agricole prin creşterea competitivităţii activităţii agricole, a diversificării producţiei agricole şi a calităţii produselor obţinute, de a restructura exploataţiile de dimensiuni mici şi medii şi transformarea acestora în exploataţii comerciale, de a respecta standardele UE aplicabile tuturor tipurilor de investiţii și de a creşte valoarea adăugată a produselor agricole, inclusiv a produselor tradiționale, prin procesarea produselor la nivelul fermei şi comercializarea directă a acestora în vederea creării şi promovării lanţurilor alimentare integrate. Prin stimularea dezvoltării exploatațiilor agricole în teritoriul GAL este posibil să se diminueze tendința de scădere a populaţiei din teritoriul GAL deoarece vor crește veniturile din sectorul agricol și vor fi create noi locuri de muncă.

Corelare cu analiza SWOT.

În teritoriul GAL au fost identificate oportunități de dezvoltare a activităților agricole în cadrul fermelor. Cele mai mari nevoi sunt de dotare a exploatațiilor cu utilaje (motocositoare , motocultoare , tractoare, aparate de muls , generatoare de curent), achiziția de animale de prăsilă de valoare și material săditor pomicol și viticol, precum și investițiile în adaptarea construcțiilor agricole la standardele comunitare pentru creșterea competitivității exploatațiilor agricole.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul a) și anume: favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- ✓ Promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc. în vederea creșterii competitivității și adaptării exploatațiilor la standardele comunitare;
- ✓ Creşterea veniturilor exploataţiilor agricole sprijinite;
- ✓ Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Măsura contribuie la prioritatea P2 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor și este conform domeniului de intervenție 2(a): Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea și modernizarwea exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață șui a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole. Această măsură este în conformitate cu prioritatea 2 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17, alin. 1 (a), alin. (2) și alin. (3) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2(a) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***inovare*** prin faptul că se au în vedere proiecte care vor promova tehnici îmbunătăţite de gestionare a exploataţiilor, tehnologii şi procese noi. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** urmărindu-se realizarea de proiecte cu impact pozitiv asupra mediului care dezvoltă investiții în tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor. Se va urmări promovarea acelor investiții care vor folosi energie regenerabilă în procesul productiv al exploatațiilor, contribuind în acest fel la eforturile de dezvoltare a unei economii cu emisii reduse de carbon și a investițiilor pentru depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră şi de amoniac în agricultură, în conformitate cu Art. 5, punctul (4) și (5). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, sprijinindu-se investițiile în exploatații care să ducă la adaptarea acestora la schimbările climatice și reducerea vulnerabilității acestora prin adoptarea unor culturi rezistente la schimbări climatice și minima intervenție asupra solului, economisirea apei în agricultură, adoptarea de surse de încălzire bazate pe biomasă, reducerea, în conformitate cu Art. 5, punctul (4) și (5).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M6 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P2:** ***creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor*** 3 măsuri distincte, și anume: Măsura M5: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL;Măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL și Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL.

Măsura M6 este în sinergie cu măsura M5.

1.2 Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea de investiții de modernizare a construcțiilor fermei, de înzestrarea tehnică a fermelor cu echipamente, mașini și utilaje performante (inclusiv a instalațiilor de irigații performante la nivelul fermei care să conducă la economisirea apei). Prin adoptarea standardelor comunitare, scăderea consumului de energie, diversificarea producției agricole, valorificarea raselor autohtone, cultivarea soiurilor autohtone, amenajarea de spații protejate de cultivare a legumelor, creșterea efectivului de animale se va îmbunătăți eficiența costurilor, va crește productivitatea muncii, vor crește veniturile la nivel de exploatație și se vor crea noi locuri de muncă.

Aria de aplicabilitate a măsurii (teritoriul acoperit de GAL):

Teritoriul GAL cuprinde 18 unități teritoriale recunoscute legal la nivelul NUTS V din care 17 din județul Hunedoara și una din județul Arad (17 comune și un oraș mic):

1. **Comuna Balșa**, formată din 14 sate: Balșa, Almașul Mic de Munte, Ardeu, Bunești, Galbina, Mada, Oprișești, Poiana, Poienița, Roșia, Stăuini, Techereu, Vălișoara și Voia.
2. **Comuna Băcia**, formată din 4 sate: Băcia, Petreni, Tâmpa și Totia.
3. **Comuna Beriu**, formată din 8 sate: Beriu, Căstău, Cucuiș, Măgureni, Orăștioara de Jos, Poieni, Sereca și Sibișel.
4. **Comuna Boșorod**, formată din 9 sate: Boșorod, Alunu, Bobaia, Chitid, Cioclovina, Luncani, Prihodiște, Târsa și Ursici.
5. **Comuna Brănișca**, formată 9 sate: Brănișca, Bărăștii Iliei, Bejan-Târnăvița, Boz, Căbești, Gialacuta, Rovina, Târnava, Târnăvița.
6. **Comuna Burjuc**, formată din 6 sate: Burjuc, Brădățel, Glodghilești, Petrești, Tătărăști și Tisa.
7. **Orașul Geoagiu**, cu 10 localități aparținătoare: stațiunea balneară Geogiu Băi și satele Aurel Vlaicu, Băcâia, Bozeș, Cigmău, Gelmar, Homorod, Mermezeu, Rengheț și Văleni.
8. **Comuna Gurasada**, formată din 11 sate: Boiu de Jos, Boiu de Sus, Cărmăzănești,Câmpuri, Câmpuri de Sus, Dănulești, Gothatea, Runcșor, Surduc, Ulieș și Vica.
9. **Comuna Hărău**, formată din 4 sate: Hărău, Banpotoc, Bârsău și Chimindia.
10. **Comuna Ilia**, formată din 9 sate: Bacea, Brâznic, Bretea Mureșană, Cuieș, Dumbrăvița, Ilia (reședința), Săcămaș, Sârbi și Valea Lungă.
11. **Comuna Mărtinești**, formată din 7 sate: Mărtinești, Dancu Mare, Dancu Mic, Jelești, Măgura, Tămășasa, Turmaș.
12. **Comuna Orăștioara de Sus**, formată din 8 sate: Orăștioara de Sus, Bucium, Costești, Costești Deal, Grădiștea de Munte, Ludeștii de Jos, Ludeștii de Sus și Ocolișu Mic.
13. **Comuna Rapoltu Mare**, formată din 5 sate: Rapoltu Mare, Bobâlna, Boiu, Folt și Rapoltel.
14. **Comuna Șoimuș**, formată din 10 sate: Șoimuș, Bălata, Bejan, Bejan-Târnăvița, Boholt, Chișcădaga, Câinelu de Jos, Fornădia, Păuliș și Sulighete.
15. **Comuna Turdaș**, formată din 4 sate: Turdaș, Pricaz, Rîpaș și Spini.
16. **Comuna Vorța**, formată din 7 sate: Vorța, Certeju de Jos, Coaja, Dumești, Luncșoara, Valea Poienii și Visca.
17. **Comuna Zam**, formată din 13 sate: Zam, Almaș Săliște, Almășel, Braseu, Cerbia, Deleni, Godinești, Micănești, Pogănești, Pojoga, Sălciva, Tămășești și Valea.
18. **Comuna Petriș**, jud. Arad, formată din 6 sate: Petriș, Corbești, Ilteu, Obârșia, Roșia-Nouă, și Seliște.

Capitolul 2
PREZENTAREA MĂSURII

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiari direcţi:

Fermierii definiţi conform Regulamentului (CE) 1307/ 2013, art. 4, ca fiind persoane fizice sau juridice sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup şi membrii săi îl deţin în temeiul legislaţiei naţionale, ale căror exploataţii se situează pe teritoriul României şi care desfășoară o activitate agricolă. *(PFA, II, IF – în baza OUG 44/2008, SNC, SCS, SA, SCA, SRL- în baza Legii 31/1990, SC cu capital privat- în baza Legii 15/1990, Societate agricolă – în baza Legii 36/1991, Societaste cooperative agricolă – în baza Legii 1/2005, Cooperativă agricolă – în baza Legii 566/2004, Grup de producători – în baza Legii 338/2005,Institutele de cercetare – dezvoltare, precum și centrele, staţiunile şi unitățile de cercetare-dezvoltare și didactice din domeniul agricol cu personalitate juridică, de drept public sau privat).*

Beneficiari indirecți: populația locală, alți fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

Categoriile de beneficiari eligibili care pot primi fonduri nerambursabile sunt:

- **Persoana fizică autorizată** (înființată în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare);
- **Întreprindere individuală** (înființată în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare);
- **Întreprindere familială** (înființată în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate în nume colectiv – SNC** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate în comandită simplă – SCS** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările şi completările ulterioare);
- **Societate pe acţiuni – SA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificarile şi completările ulterioare);
- **Societate în comandită pe acţiuni – SCA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările şi completările ulterioare);
- **Societate cu răspundere limitată – SRL** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările şi completările ulterioare);
- **Societate comercială cu capital privat** (înființată în baza Legii nr. 15/1990, cu modificările şi completările ulterioare);
- **Institute de cercetare – dezvoltare, precum și centre, staţiuni şi unităţi de cercetare-dezvoltare şi didactice,** inclusiv universităţi având în subordine staţiuni de cercetare-dezvoltare și didactice (definite potrivit legislaţiei naţionale în vigoare privind organizarea şi funcţionarea acestora) **din domeniul agricol cu personalitate juridică, de drept public sau privat**, *(*înființate în baza Hotărârii de Guvern de înființare și funcționare specifice, în cazul celor de drept public, şi în

baza statutului de funcționare, în cazul celor de drept privat) – doar pentru unitățile de producție agricolă înregistrate la APIA.

În cazul stațiunilor de cercetare-dezvoltare și didactice aflate în subordinea Universităților cu profil agricol, se va avea în vedere ca în cadrul proiectului să se detalieze și să se ia in calcul doar activele unității vizate de investiție și nu activele Universității (ex. – calculul dimensiunii economice).

- **Societate agricolă** (înfiinţată în baza Legii nr. 36/1991 cu modificările şi completările ulterioare);
- **Composesorate, obști și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor** (menţionate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole şi celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate cooperativă agricolă** (înfiinţată în baza Legii nr. 1/2005 cu modificările și completările ulterioare, iar investiţiile realizate să deservească interesele propriilor membri);
- **Cooperativă agricolă** (înfiinţată în baza Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare, iar investiţiile realizate să deservească interesele propriilor membri care au calitatea de fermieri.
- **Grup de producători** (Ordonanța Guvernului nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizatiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole, cu completările și modificările ulterioare) care deservesc intereselor membrilor care au calitatea de fermieri.

Atenție! *În conformitate cu prevederile PNDR 2014-2020 privind asigurarea demarcării între fonduri, Grupurile de Producători* ***recunoscute preliminar*** *din sectorul legume-fructe nu sunt eligibile pentru finanțare prin PNDR (Pilonul II) deoarece sunt finanțate din FEGA (Pilonul I).*

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- ☑ să desfășoare activități economice ca persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială/ persoană juridică română;
- ☑ să acţioneze în nume propriu;
- ☑ să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

Următoarele categorii de solicitanți/beneficiari pot depune proiecte aferente măsurilor/ submăsurilor de investiții derulate prin PNDR 2014-2020, cu respectarea următoarelor condiții, după caz:

a) solicitanții/beneficiarii/membrii asociaţiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR, care achită integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare;

b) solicitanţii care s-au angajat prin declaraţie pe propria răspundere, la depunerea Cererii de finanțare, că vor prezenta dovada cofinanțării private la data semnării contractului şi nu prezintă acest document la data prevăzută în notificare, numai în cadrul sesiunii continue următoare celei în care a fost depus proiectul;

c) beneficiarii contractelor/deciziilor de finanțare aferente măsurilor 112, 411-112, 141, 411-141, finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007–2013, după implementarea proiectelor, iar cei ai sM6.1 și sM6.3, după acordarea celei de-a doua tranșă de plată din cadrul PNDR 2014-2020.

2.2 Condiţii minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

- ✓ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ✓ Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin măsură;
- ✓ Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- ✓ Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentatiei tehnico-economice;
- ✓ Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- ✓ Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat.
- ✓ În toate cazurile în care proiectul de investiții prevede și investiții în sisteme/echipamente de irigații la nivelul fermei, acestea sunt eligibile doar dacă sunt respectate condițiile specifice menționate în secțiunea „Alte aspecte relevante pentru înțelegerea măsurii! (fișa Măsurii 4 din PNDR);
- ✓ Investiția va respecta legislația în vigoare din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinare și de siguranță alimentară;
- ✓ În cazul procesării la nivel de fermă materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat.
- ✓ **Investiţia trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minim 8.000 SO (valoarea producţiei standard).**

☑ **Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;**

Îndeplinirea acestui criteriu se va demonstra în baza documentelor de înființare a solicitantului şi/sau a verificărilor în ONRC, a certificatelor care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale şi sociale prezentate la semnarea contractului, *a însuşirii obligațiilor și angajamentelor menționate în Declaţia F* şi în urma verificării experţilor AFIR că sunt îndeplinite cele trei condiţii de depunere (a, b sau c, după caz), prezentate la secțiunea 2.1.

☑ **Investiţia trebuie să se încadreze în cel puţin una din acţiunile eligibile prevăzute prin măsură:**

(1) Investiții în înființarea, extinderea şi/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor Uniunii care vor deveni obligatorii pentru exploataţii în viitorul apropiat, și cele pentru depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;

În vederea respectării condițiilor de bune practici agricole pentru gestionarea gunoiului de grajd/ dejecțiilor de origine animală este necesar ca fiecare beneficiar care își va propune investiții pe sectorul zootehnic să ţină cont de prevederile Codului de bune practici agricole – Anexa 8 la

Ghidul solicitantului, să-și calculeze și să-și prevadă, prin proiect, capacitatea de stocare aferentă a gunoiului de grajd/dejecțiilor de origine animală (în conformitate cu Anexa 7 „Calculator - Cod Bune Practici Agricole") precum și cantitatea maximă de îngrășăminte cu azot care pot fi aplicate pe terenul agricol.
Acest calcul se va întocmi prin introducerea datelor specifice în calculatorul de capacitate a platformei de gunoi fila „producție de gunoi" din documentul numit „Calculator - Cod Bune Practici Agricole".
În ceea ce privește standardele privind cantitățile maxime de îngrășăminte de azot care pot fi aplicate pe terenul agricol, acestea se vor calcula prin introducerea datelor specifice în calculatorul privind cantitatea maximă de îngrășăminte care pot fi aplicate pe teren agricol din fila „PMN". Notă: Zonele în care pot fi introduse datele specifice sunt marcate cu gri în documentul numit „Calculator Cod Bune Practici Agricole" din Anexa 7.

În funcţie de tipul de platformă aleasă, respectiv, construcţie provizorie sau permanentă, conform Legii 50/1991, terenul se poate afla în proprietatea solicitantului sau se poate prezenta documentul care atestă dreptul de folosinţă al acestuia. În cazul investiţiilor noi în zootehnice < 100 UVM respectarea cerinţelor privind depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd și a altor dejectii de origine animală, va fi validată la finalul investiţiei prin Nota de constatare, emisă de către Garda Națională de Mediu.

Gestionarea corectă a gunoiului de grajd și a altor dejecții de origine animală se poate face fie prin amenajarea unor sisteme de stocare individuale, fie prin utilizarea unor sisteme de stocare comunale fie prin utilizarea combinată a celor două sisteme, în conformitate cu prevederile codului de bune practici.

Termenul limită de conformare la standardul privind nitrații este ***12 iunie 2018,*** *termen până la care se poate depune solicitare de plată pentru acestă cheltuială, după această dată cheltuielile aferente depozitării/ gestionării gunoiului de grajd și a altor dejecții de origine animală nu vor mai fi eligibile pentru finanțare din FEADR. Excepție de la acest termen fac tinerii fermieri care, conform Regulamentului UE 1305, au termen de conformare 24 luni* ***de la data instalării*** *ca șef de exploatație pentru prima dată într-o exploatație.*
Termenul de conformare la standardul privind nitrații se referă la finalizarea investiției în cauză (adică depunerea Cererii de plată aferentă investiției de conformare).
În plus, conform prevederilor PNDR 2014-2020, investițiile de conformare la acest standard nu sunt eligibile pentru exploatațiile agricole existente având între 8-100 UVM ***din UAT desemnate în programul de acțiune anterior (aprobat prin Decizia 21130/DC/14.10.2010) ca fiind Zone Vulnerabile la Nitrați (ZVN) conform Ordinului 1552/743/2008 cu completările și modificările ulterioare (Anexa nr.14).***

ATENȚIE! Pentru încadrarea în termenele impuse în *Notificarea beneficiarului privind selectarea Cererii de finanțare și semnarea Contractului de finanțare* **este necesară, încă de la momentul depunerii Cererii de finanțare, începerea demersurilor pentru obținerea documentelor emise de Agenţia Naţională de Protecţie a Mediului** având în vedere termenul lung de parcurgere

a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și a procedurii de evaluare adecvată (dacă ANPM va considera că proiectul impune aceste evaluări).

(2) Investiții în înființarea, extinderea şi/ sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;

ATENȚIE! *Totodată, peste 70% din produsele agricole stocate, condiționate, sortate, ambalate, trebuie să provină din exploatația agricolă proprie. Astfel, într-o proporție de până la 30% pot fi stocate, condiționate, sortate, ambalate și produse agricole care nu provin din propria exploatație agricolă (fermă), vegetală, zootehnică sau mixtă.*

Investițiile în depozitarea și/ sau condiționarea produselor agricole primare reprezintă parte/ componentă a producției agricole primare.

(3) Investiţii în înfiinţarea/ înlocuirea plantaţiilor pentru strugurii de masă şi alte culturi perene;

(4) Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) al Reg. 1305/2013 în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării și investiții de conformare cu noi standarde în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6) în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatație;

(5) Înființarea şi/ sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilităţi şi racordări;

(6) Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare, inclusiv autorulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole). Investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în înființarea/ modernizarea/ dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă).

ATENȚIE! *Proiectele care vizează și investiții de procesare/comercializare produse agricole, vor conține, ca și componentă majoritară, investiția în producția agricolă primară respectiv >50% din valoarea eligibilă a proiectului.*

Totodată, peste 70% din produsele agricole primare supuse procesării, ca materie primă de bază, trebuie să provină din exploatația agricolă proprie. Astfel, într-o proporție de până la 30% pot fi procesate (prelucrate) și produse agricole care nu provin din propria exploatație agricolă (fermă) vegetală, zootehnică sau mixtă.

Atentie! *Investițiile în depozitarea și/sau condiționarea produselor agricole procesate (rezultate din procesul de procesare) reprezintă parte componentă a investiției în procesarea produselor agricole.*

Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, investițiile în componenta de procesare vor face obiectul unui proiect finanțabil prin măsura 7/3A „Investiții în procesarea si marketingul produselor Agricole in teritoriul GAL”.

Atentie! *În cazul fermelor vegetale care produc și nutrețuri/furaje combinate în vederea comercializării, obținerea furajelor reprezintă procesare. În cazul fermelor mixte/zootehnice care obțin nutrețuri/furaje combinate în vederea furajării animalelor din cadrul exploatației, investiția care prevede tehnologia de obținere a furajelor, face parte din fluxul tehnologic de creștere a animalelor și este asimilată producției agricole primare.*

(7) Investiții în înființarea şi/ sau modernizarea instalaţiilor pentru irigaţii în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, cu condiția ca acestea să reprezinte o componentă secundară într-un proiect de investiții la nivel de fermă;

(8) Investiții în producerea şi utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca şi componentă secundară în cadrul unui proiect de investiţii, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

(9) Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/ sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/ produse secundare rezultate din activitatea agricolă și/ sau forestieră atât din ferma proprie cât și din afara fermei), ca şi componentă secundară în cadrul unui proiect de investiţii, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

(10) Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art. 45 (2) (d) din Reg. UE 1305/2013;

În categoria instalațiilor pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei se încadrează și instalațiile de obținere a biogazului, cu condiția ca acesta să fie destinat exclusiv consumului propriu.

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însuşirii Declaraţiei F şi în baza corelării informaţiilor din Studiul de fezabilitate, cu cele din documentele emise de instituţiile publice şi prezentate la momentul contractării (APM şi GNM, DSP, DSVSA judeţene), precum şi cu cele din Certificatul de Urbanism. Nota de constatare emisă de GNM va viza unitatea de producţie care se modernizează.

☑ **Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;**

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însuşirii Declaraţiei F şi în baza corelării informaţiilor din Studiul de fezabilitate, buget indicativ rezultat în urma evaluării şi ulterior, prin verificarea documentului 8 prezentat în etapa de contractare.

În cazul în care proiectul prevede și contribuția în natură realizată prin lucrări în regie proprie, valoarea cofinanțării private va fi compusă din contravaloarea contribuției în natură conform Anexa A5 din CF și pentru diferența până la atingerea procentului de cofinanțare privată, din valoarea menționată în extrasul de cont/ contractul de credit. Prin urmare, în vederea semnării contractului, se va prezenta extrasul de cont/ contractul de credit pentru diferența menționată.

☑ **Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentatiei tehnico-economice;**

Se verifică îndeplinirea cumulată a următoarelor condiţii:

- ✓ rezultatul din exploatare din bilanţul precedent anului depunerii proiectului să fie pozitiv (inclusiv 0)/ veniturile să fie cel puţin egale cu cheltuielile în cazul Persoanelor fizice autorizate, Întreprinderilor individuale şi Întreprinderilor familiale, în declaraţia privind veniturile realizate (formularele 200 şi/ sau 221 însotite de Anexe). Excepţie fac solicitanţii a căror activitate a fost afectată de calamităţi naturale şi cei care nu au înregistrat venituri din exploatare. Pentru solicitanţii a căror activitate a fost afectată de calamitate se vor ataşa documente care demonstrează situaţia de calamitate.
- ✓ În cazul în care anul precedent depunerii Cererii de finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul operaţional, care poate fi negativ.

Indicatorii economico-financiari trebuie să se încadreze în limitele menţionate în cadrul secțiunii economice.

☑ **Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare menționată în cap. 8.1;**

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însuşirii Declaraţiei F şi în baza corelării informaţiilor din Studiul de fezabilitate, cu cele din Certificatul de Urbanism şi ulterior, cu cele din documentul emis de Agenţia de Protecţia Mediului Judeţeană prezentat în etapa de contractare.

☑ **În toate cazurile în care proiectul de investiții prevede și investiții în sisteme/echipamente de irigaţii la nivelul fermei, acestea sunt eligibile doar dacă sunt respectate condițiile specifice menționate în secțiunea „Alte aspecte relevante pentru înțelegerea măsurii";**

Se verifică în baza Avizelor emise de ANAR, ANIF, OUAI corelate cu menţiunile din SF.

Secţiunea „**Alte aspecte relevante pentru înțelegerea măsurii"** se regăseşte în conţinutul fişei tehnice a măsurii 4, din PNDR 2014-2010 iar condițiile aplicabile investițiilor eligibile în sisteme/ echipamente de irigații la nivel de fermă conform acestei secțiuni, sunt:

- Investiția este în conformitate cu planurile de gestionare a bazinelor hidrografice din cadrul Directivei cadru Apă pentru suprafeţele vizate şi cu programul relevant de măsuri, dacă este cazul;
- Investiția prevede contorizarea apei;

I. În plus:

Pentru îmbunătățirea/ modernizarea unei instalaţii de irigare existente, dacă **corpul de apă subterană sau de suprafață** este **satisfăcător, respectiv, în stare bună**, conform avizului autorității competente, investiția propusă este evaluată ex-ante ca oferind potenţiale economii de apă cu valoare minimă de 5% în conformitate cu parametrii tehnici ai instalației existente;

Pentru investiţii care duc la o creștere netă a suprafețelor irigate, investiția este **eligibilă** dacă**:**

- analiza de mediu, realizată sau aprobată de autoritatea competentă arată că nu va exista nici un impact negativ semnificativ asupra mediului de pe urma investiției. Această analiză se poate referi atât la exploatații individuale cât și la un grup de exploatații;
- **corpul de apă subterană sau de suprafață** este **satisfăcător, respectiv, în stare bună**, conform avizului autorității competente **(**deține aprobarea administrației Naționale „Apele Române" prin structurile sale teritoriale).

Entitățile care dețin în prezent autorizația de gospodărire a apelor emisă de ANAR, îndeplinesc condițiile legate de starea corpului de apă și de conformare cu programul de măsuri ale planurilor de management ale bazinelor hidrografice, în concordanță cu art. 11 al Directivei Cadru Apă și conform cerințelor art. 46, punctul 2 al Regulamentului (UE) al Parlamentului European și al Consiliului nr. 1305/2013. ANIF, prin filialele teritoriale, poate elibera copii de pe autorizația de gospodărire a apelor pentru amenajările din administrare cu condiția prezentării următoarelor informații/ documente:

- solicitarea din partea beneficiarilor;
- planul unde se va reabilita/ amenaja sistemul de irigații;
- date privind stațiile de pompare ce urmează a fi reabilitate/ înființate;
- putere și debit instalat pentru fiecare stație de pompare;
- tipul de echipamente de udare și numărul acestora pentru determinarea volumului de apă preluat din canalele Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare/ contractat cu Administrația Națională „Apele Române";
- alte caracteristici ale instalației de irigat.

☑ **Investiția va respecta legislaţia în vigoare (menţionată la capitolul Legături cu alte prevederi legislative din fișa tehnică a măsurii) din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară;**

Se verifică menţiunile documentelor emise de DSP şi DSVSA judeţene depuse în vederea semnării contractului.

☑ **Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat;**

Se verifică, în baza situaţiilor financiare aferente ultimilor trei ani fiscali, dacă profitul net mediu pe ultimii trei ani fiscali, în euro, nu depăşeşte de patru ori valoarea sprijinului solicitat. Cursul euro va fi cursul BNR din ultima zi bancară a anului financiar pentru care se analizează profitul.

☑ **În cazul procesării la nivel de fermă, materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) şi produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat.**

Se verifică, în baza menţiunilor din Studiul de fezabilitate referitoare la produsul obţinut în urma procesării şi în baza Anexei I la Tratat dacă acest produs este inclus în această anexă.

☑ **Investiţia trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minim 8.000 SO (valoarea producţiei standard);**

Dimensiunea economică a exploataţiei agricole se calculează conform Cererii de finanțare, punctului din cadrul Cererii de finanțare – Stabilirea categoriei de fermă (exploatație agricolă) - după cum urmează:

(1) În cazul exploataţiilor agricole care prevăd în cadrul **proiectului modernizarea** acesteia, respectiv, investiţii în unitatea/unităţile de producţie existente care împreună alcătuiesc exploataţia, extinderea/diversificarea activităţii agricole desfăşurate anterior depunerii proiectului cu un alt cod CAEN de agricultură (adică extinderea profilului agricol), extinderea diversificarea exploataţiei agricole prin înfiinţarea unei noi unităţi de producţie, dimensiunea se va calcula pe baza înregistrărilor din perioada (campania) de depunere a cererii unice de plată pe suprafaţă în Registrul unic de identificare de la APIA din perioada de depunere stabilită conform legislației naționale din anul depunerii Cererii de finanțare sau din anul anterior (în cazul în care solicitantul nu a reușit să depună la APIA cererea unică de plată pentru campania anului în curs) şi/ sau a ultimei înregistrări/ actualizări în Registrul Exploataţiei de la ANSVSA.

DSVSA efectuată înainte cu cel mult 30 de zile faţă de data depunerii Cererii de finanțare/ Paşapoartelor emise de ANZ ţinând cont după caz, de Nota explicativă a RICA din subsolul tabelului SO din CF. În cazul în care expertul nu regăsește în IACS suprafaţa de teren menţionată de solicitant în tabelul cu SO sau există diferenţe între suprafaţa de teren declarată în proiect şi cea din IACS, expertul va solicita APIA să certifice că solicitantul s-a înscris în sistem/ evidențele APIA cu suprafaţa declarată în Cererea de finanţare.

(2) În cazul proiectelor care prevăd desfăşurarea pentru prima dată a unei activităţi agricole (solicitantul este înscris cu exploataţia agricolă la APIA/ ANSVSA de mai puţin de 12 luni sau nu a depus nici o cerere de plata la APIA pâna la data depunerii Cererii de finanțare) dimensiunea economică va fi calculată în baza suprafeței identificate în APIA și a previziunilor, din punct de vedere al culturii și/ numărului de animale, din documentația tehnico-economică a proiectului, la sfârșitul primului an de monitorizare, ca urmare a realizării investițiilor propuse prin proiect (indiferent dacă solicitantul figurează cu terenuri cultivate sau necultivate și/ animale în posesie la momentul depunerii CF).

În acest caz (punctul 2) se încadrează şi PFA-urile, ÎF-urile şi ÎI-urile care au preluat exploataţia agricolă gestionată anterior de persoana fizică (actualul titular de PFA, ÎI sau ÎF).

În cazul proiectelor depuse de formele asociative se vor însuma dimensiunile economice ale exploataţiilor membrilor fermieri. Conform prevederilor fișei măsurii, anexă la ghid, prin intermediul formelor asociative (cooperative agricole si grupuri de producători), sprijinul poate fi accesat de toate exploatațiile agricole, chiar dacă acestea au o dimensiune economică sub 8.000 € SO, cu condiția ca dimensiunile economice însumate ale exploatațiilor membrilor formei asociative în cauză, să fie peste 8.000 SO.

Solicitanţii acestei submăsuri care deţin exploataţii zootehnice/mixte şi care fac parte dintr-o asociaţie/ cooperativă care are concesionate/închiriate suprafeţe agricole reprezentând pajişti și pășuni, în conformitate cu Ordinul MADR nr. 619/06.04.2015, vor menționa în cadrul Studiului de fezabilitate toate angajamentele luate ca urmare a aderării la acea asociaţie/cooperativă şi vor prezenta în cadrul acestuia măsuri sinergice, având în vedere că o perioadă importantă de timp animalele nu se regăsesc în exploataţia solicitantului. În SF se vor menționa codurile ANSVSA (al solicitantului şi asociaţiei/ cooperativei) în vederea verificării transferului animalelor pentru calculul adecvat al dimensiunii economice a exploatației.

Atenţie!

Completarea tabelului *Coeficienţi de producţie standard*, din Cererea de finanţare se va face cu toate activele exploataţiei (terenuri agricole şi animale) chiar dacă proiectul vizează înfiinţarea unei noi

unităţi de producţie independentă funcţional de celelalte unităţi de producţie care alcătuiesc exploataţia.

În toate cazurile (modernizare sau desfășurare pentru prima dată a activității agricole), înainte de depunerea CF, solicitanții trebuie să se înscrie la APIA. Verificarea suprafețelor agricole se face de către evaluator numai prin consultarea sistemului informatic al APIA/ evidențelor APIA . În cazul în care în urma verificărilor efectuate de către evaluator rezultă o diferență de suprafață ca urmare a încheierii controalelor administrative ale APIA, solicitantul are obligația de a reface prognoza economico-financiară și tabelul cu dimensionarea exploatației, în urma solicitării de informații suplimentare formulate de către evaluator.

Pentru investițiile noi, în cazul proiectelor care vizează lucrări de construcţii (sere, ciupercării, clădiri din componenţa fermei zootehnice), nu se verifică în IACS terenul aferent acestor obiective.

Atenție!

În cazul în care un solicitant depune mai multe proiecte, indiferent de etapa de sesiune/sesiune, trebuie să țină cont de previziunea din proiectul/proiectele anterioare depuse, atât la nivelul indicatorilor economico-financiari, cât și la nivel de eligibilitate și selectie. Această prevedere nu se aplică, dacă în urma procesului de evaluare și selecție proiectele anterioare nu au intrat la finanțare.

2.3 Tipuri de investiţii şi cheltuieli eligibile

1. Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor Uniunii și cele pentru depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;
2. Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare (doar dacă se depozitează numai producția fermei respective, iar capacitatea depozitului este corelată cu producția obținută în cadrul fermei), condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
3. Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilităţi și racordări;
4. Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare, inclusiv autorulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole). Investitiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investitiile în modernizarea/dezvoltarea fermei;
5. Investiții în înființarea și/sau modernizarea instalaţiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, cu condiția ca acestea să reprezinte o componentă secundară într-un proiect de investiții la nivel de fermă;
6. Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
7. Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din propria activitate agricolă), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
8. Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/ 2013

Cheltuieli eligibile:

- Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități;
- Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing (în limita a 5%), în cadrul unui lanț alimentar integrat;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing de maşini/ utilaje şi echipamente noi, în limita valorii de piaţă a bunului respectiv;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specilizate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat, respectiv: Autocisterne, Autoizoterme, Autorulotele alimentare, Rulotele alimentare, Mijloace de transport animale/ păsări/ albine, etc.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile art.45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.

Un proiect poate cuprinde atât cheltuieli eligibile cât şi cheltuieli neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului. Cheltuielile neeligibile înscrise în proiectul selectat trebuie de asemenea finalizate pâna lă data depunerii ultimei Cereri de plată.

Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică a exploatației agricole, prevăzută la depunerea Cererii de finanțare, pe durata de execuție a contractului (definită în Contractul de finanțare) cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 8.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.
Solicitantul poate mări dimensiunea economică a exploataţiei peste cea prognozată, astfel:

- în perioada de implementare a proiectului și primul an de funcționare (adică primul an de monitorizare) cu condiția respectării categoriei (intervalului) de dimensiune pentru care a fost punctat în cadrul criteriilor de selecție.
- după primul an de funcţionare (adică după primul an de monitorizare) fără nici o restricție.

Atenţie! *În cadrul acestor spații pot fi comercializate atât produse condiționate și/sau procesate, în conformitate cu definiția lanțului alimentar integrat cât și produse agricole primare (de exemplu, cele în stare proaspată).*
Distribuitoare automate pentru comercializare produse agricole conditionate și/sau ambalate și/sau procesate, prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole/sau ale membrilor cooperatori în cazul solicitanților cooperative agricole/ grupuri de producători.
În cadrul cheltuielilor de marketing sunt eligibile doar următoarele investiţii şi doar în limita a 5% din valoarea eligibilă a proiectului fără a depăşi 30.000 euro:

- înființarea unui site - pentru promovarea și comercializarea propriilor produse, atât cele în stare proaspată cât și cele condiționate și/sau procesate);
- crearea conceptului de etichetă pentru produsele comercializate inclusiv costurile cu crearea/achiziționarea și/sau înregistrarea mărcii beneficiarului;

- crearea brandului/ brandurilor produsului/ produselor condiționate și/sau procesate care vor face obiectul comercializării. Sunt eligibile și costurile cu achiziționarea și/sau înregistrarea brandului/ brandurilor acestor produse.

Achiziţionarea, inclusiv prin leasing de maşini/utilaje şi echipamente noi, în limita valorii de piaţă a bunului respectiv; (ex.: tractoare, remorci agricole/tehnologice, inclusiv remorcile speciale pentru transportul animalelor vii/păsări/albine, combine, utilaje agricole pentru efectuarea lucrărilor solului, înființarea și întreținerea culturilor, instalații de evacuare și gestionare a dejecțiilor din zootehnie, echipamente aferente bucătăriilor furajere, inventarul apicol, generatoare terestre antigrindină etc).

Atenție! Este considerată cheltuială eligibilă doar leasingul financiar, cu obligaţia ca bunul să intre în proprietatea beneficiarului până la ultima plată.

Pentru o dimensionare adecvată de către solicitanți a parcului de utilaje se recomandă consultarea ***Tabelului privind corelarea puterii maşinilor agricole cu suprafaţa fermelor,*** **postat pe pagina de internet a AFIR,** tabel cu caracter orientativ**.**

Corelarea se realizează cu suprafețele regăsite în IACS sau certificate de APIA la momentul depunerii Cererii de finanțare și a culturilor prognozate în cadrul SF. Se va avea în vedere și gradul de uzură morală și fizică a mașinilor și utilajelor aflate deja în patrimoniul exploatației și de amortizarea lor din punct de vedere contabil.

În cazul proiectelor care propun achiziția de generatoare terestre antigrindină solicitantul va prezenta la depunerea Cererii de finanțare Acordul de principiu privind includerea generatoarelor terestre antigrindină în Sistemul Național de Antigrindină și Creștere a Precipitațiilor (SNACP), emis de Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național de Antigrindină și Creștere a Precipitațiilor, iar la ultima Cerere de plată Avizul de includere în SNACP.

- *contribuţia publică destinată unei operaţiuni care include contribuţii în natură nu depăşeşte valoarea totală a cheltuielilor eligibile, cu excepţia contribuţiilor în natură, la încheierea operaţiunii;*
- *valoarea atribuită contribuţiilor în natură nu depăşeşte costurile în general acceptate pe piaţa în cauză;*
- *valoarea şi aplicarea contribuţiei poate face obiectul unei evaluări şi al unei verificări independente;*
- *în cazul contribuţiilor în natură sub formă de muncă neremunerată, valoarea muncii este determinată luând în considerare timpul consacrat verificat şi rata remuneraţiei pentru o muncă echivalentă.*

Cheltuielile legate de înființarea plantațiilor pentru struguri de masă au un cost/acțiune standard, care va conduce la valoarea calculată automat a investiției legată de înființare prin completarea Anexei 5 din Cererea de finanțare cu suprafața afectată de investiție.

→ În cazul solicitantilor neplătitori de TVA, în temeiul legislaţiei naţionale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtatoare de TVA;

→ Cheltuieli determinate de conformarea cu standardele comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art. 17 (5) din Reg. (UE) nr. 1305/2013 și investiții determinate de conformare cu noile standarde** (prevăzute în secțiunea „Lista noilor cerințe impuse de legislația Uniunii” din fișa măsurii, Anexă la ghid) în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6) din același regulament;

→ Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

***Cheltuielile vor fi eligibile începând cu momentul apariției de noi standarde aplicabile exploatațiilor agricole.*

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt:

- cheltuieli pentru consultanță, proiectare, monitorizare și management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxele pentru eliberarea certificatelor, potrivit art. 45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, precum şi cele privind obţinerea avizelor şi autorizaţiilor necesare implementării proiectelor, prevăzute în legislaţia naţională.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile art. 45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013 şi îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri şi autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii sau rezultă din cerințele minime impuse de PNDR 2014 - 2020;

b) sunt aferente, după caz: unor studii şi/ sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, Studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

c) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;

d) sunt aferente activităților de coordonare şi supervizare a execuției şi recepției lucrărilor de construcții - montaj.

Cheltuielile de consultanţă - Managementul de proiect pentru obiectivul de investiții sunt eligibile dacă respectă condițiile anterior menționate şi se decontează proporțional cu valoarea fiecărei tranşe de plată aferente proiectului. Excepție fac cheltuielile de consultanţă pentru întocmirea dosarului Cererii de finanțare care se pot deconta integral în cadrul primei tranşe de plată doar în cazul în care aceste servcii fac obiectul unui contract de sine stătător sau sunt evidențiate în mod distinct în cadrul contractului de consultanță pentru managementul de proiect.

Costurile generale ale proiectului trebuie să se încadreze în maximum 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții - montaj și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd investiții în achiziții simple.

În cazul proiectelor care vizează înființarea/ înlocuirea plantaţiilor de struguri de masă, valoarea prevăzută în Anexa A5 din Cererea de finanţare, linia 1 *Proiectare, analiză sol,* va fi inclusă în cadrul cap. 3 din Bugetul indicativ.

Cheltuielile necesare pregătirii tuturor documentelor solicitate pentru întocmirea și completarea dosarului Cererii de finanțare (până la semnarea contractului de finanțare) precum: cheltuieli pentru studii de teren şi proiectare, cheltuieli de organizare (de asistență) necesare în procesul de achiziții pentru activitățile efectuate înainte de încheierea Contractului de finanţare (asistență pentru derularea procedurilor de achiziții, elaborarea Cererilor de ofertă, a caietelor de sarcini și a altor documente necesare derulării procedurilor de achiziții), cheltuieli aferente studiilor de piață, de evaluare, cheltuieli pentru obţinere avize, acorduri şi autorizații necesare în Dosarul cererii de finanțare în vederea încheierii Contractului de finanțare, inclusiv onorariile aferente, pot fi decontate, de asemenea, la prima tranşă de plată.

2.4 Tipuri de investiţii şi cheltuieli neeligibile

Atenţie! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiţie suportată prin cheltuielile eligibile, cât și partea de investiţie realizată din cheltuielile neeligibile.

Prin măsura 6/2A nu se pot finanţa investiţii care se încadrează în următoarele categorii:

→ Achiziţia de clădiri;

→ Construcția și modernizarea locuinței;

→ Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;

→ Cheltuielile generate de investițiile în culturi energetice din specii forestiere cu ciclu scurt de producție (inclusiv cheltuielile cu achiziționarea materialului săditor și lucrările aferente înființării acestor culturii);

→ Cheltuielile cu întretinerea culturilor agricole;

→ Cheltuielile cu achiziția de cap tractor;

→ Cheltuielile cu spațiile ce deservesc activitatea generală a exploatației agricole: birouri administrative, săli de sedințe, săli de protocol, spații de cazare etc.;

→ Cheltuielile finanțate prin PNS (care sunt comune celor două programe PNS și PNDR) solicitate de fermierii întreprinderi viticole care produc și/ sau comercializează produse vinicole (inclusiv must);

Cheltuielile neeligibile generale, în conformitate cu capitolul 8.1 PNDR, sunt:

→ cheltuielile cu achiziţionarea de bunuri și echipamente „second hand”;

→ cheltuieli efectuate înainte de semnarea Contractului de finanțare a proiectului cu excepţia, costurilor generale definite la art. 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea Cererii de finanțare;

→ cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal şi pentru transport persoane;

→ cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile; cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013, cu modificările ulterioare și anume:

- dobânzi debitoare, cu excepţia celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenţii pentru dobândă sau a unei subvenţii pentru comisioanele de garantare;
- achiziţionarea de terenuri neconstruite și construite;
- taxa pe valoarea adăugată, cu excepţia cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislaţiei naţionale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

→ Cheltuielile cu investițiile în cadrul exploatațiilor pomicole sprijinite prin intermediul sM 4.1a „Investiții în exploatații pomicole”.

2.5 Criteriile de selecţie ale proiectului

Atenție! Este important ca înainte de depunerea Cererii de finanțare, să identificaţi, obiectiv, punctajul estimat (autoevaluare, prescoring) pe care aceasta îl întruneşte şi să-l menţionaţi în Cererea de finanţare, secţiunea A *„Date despre tipul de proiect şi beneficiar”* precum și încadrarea corectă a proiectului din punct de vedere al alocării financiare a măsurii/ submăsurii/ componente (alocare distinctă).

Atenţie! Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică a exploatației agricole, prevăzută la depunerea Cererii de finanțare, pe toată perioada de executie a contractului (definită în Contractul de finanțare) cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 8.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.
Dimensiunea economică a exploatației se calculează, din punct de vedere al criteriilor de selectie, în funcție de întreaga suprafață de teren gestionată de către fermier (atât suprafața de teren regăsită în IACS, cât și cea certificată de APIA ulterior încheierii campaniei de depunere a cererilor unice) și/ sau efectivele de animale existente și/ sau aferente capacități de producție proiectate prin proiect și de cultura/ culturile previzionate în SF a fi cultivate.

Total SO a exploataţiei pentru care s-a primit punctaj va putea creşte în anii de previzionare, ţinând cont însă de faptul ca la sfârșitul primului an de monitorizare, exploataţia să se încadreze în categoria (intervalul) de dimensiune economică pentru care s-a primit punctaj.

Criteriile de selecție pentru care verificarea îndeplinirii nu se poate realiza la ultima transă de plată (cultura dominantă, realizarea lanțului alimentar integrat prin intermediul altor membrii OIPA/ forma asociativă, soiurile/ rasele autohtone) vor face obiectul verificării ex-post pentru care beneficiarul va trebui să prezinte documente înregistrate în Registrul societății de evidență a documentelor.

Scorul se calculează în baza următoarelor principii de selecţie:

Nr.crt.	Principii si criterii de selectie	Punctaj
1	**Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum sectorul zootehnic (suine, bovine și păsări) și vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spaţii protejate, inclusiv producere de material săditor)**	**Max. 30 p**
	1.1 legumicultură în spații protejate:	
	a) semințe și/ sau material săditor	**30**
	b) producție	**29**
	Atenţie! *În această categorie vor fi incluse şi ciupercăriile din spaţiile climatizate, culturile de cartofi (dacă sunt obținuți în spații protejate) și ciupercile de cultură.*	

	1.2 plante oleaginoase și proteice	
	a) semințe și/ sau material săditor	**30**
	b) producție	**28**
	1.3 cereale și cartofi	
	a) semințe și/ sau material săditor	**30**
	b) producție	**27**
	Pentru acordarea punctajului se va lua în considerare cultura majoritară din punct de vedere al dimensiunii economice (SO) previzionate, faţă de totalul dimensiunii economice a întregii exploataţii atinse la sfârșitul primului an de monitorizare, ca urmare a realizării investiției prevăzute în proiect. În cazul exploataţiilor mixte când proiectul a fost încadrat pe sectorul vegetal (aceasta reprezentând componenta majoritar valorică din Bugetul indicativ al Cererii de finanțare) analiza SO a grupei de cultură se va face comparativ cu totalul SO al sectorului vegetal, nu cu total SO al întregii exploataţii. ***Atenţie!** Beneficiarul va trebui să-şi menţină ca prioritară, cel puțin pe durata primului an de monitorizare a investiției, grupa mare de cultură pentru care a primit punctaj.*	
2	**Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatatiei agricole**	**Max 20 p**
	3.1 Solicitantul a absolvit cu diplomă de **studii superioare** în domeniul agricol	20
	3.2 Solicitantul a absolvit **studii postliceale sau liceale** în domeniul agricol	18
	3.3 Solicitantul a absolvit **școli profesionale sau cursuri de formare profesional**ă care conferă un nivel minim de calificare în domeniul agricol	16
	***Atenţie!** Documentul care atestă formarea profesională a adulților, trebuie să fie obligatoriu un **certificat de calificare emis de un furnizor de formare profesională a adulților** recunoscut de Autoritatea Națională pentru Calificări, **un certificat de competențe** emis de un centru de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, care trebuie de asemenea să fie autorizat de Autoritatea Națională pentru Calificări sau certificat de absolvire a cursului de calificare emis de ANCA. În situația în care solicitantul este absolventul unei forme de învățământ din sistemul național de educație, în domeniul agricol (horticultură, zootehnie, îmbunătățiri funciare, medicină veterinară, management agricol, biotehnologii etc.)/agroalimentar/veterinar/economie agrară mecanică agricolă/inginerie economică în agricultură și dezvoltare rurală, se va prezenta diploma/documentul care să ateste absolvirea formei de învățământ corespunzătoare (atestat profesional/diplomă de bacalaureat, diplomă licență, diplomă master, diplomă doctorat, diplomă post-doctorat etc.). Sunt admise și diplomele de studii care beneficiază de recunoaștere/ echivalare de către autoritatea competentă a Ministerului Educației conform legislației naționale în vigoare. În cazul în care solicitantul (absolvent al unei forme de învățământ superior care a absolvit în ultimele 12 luni) nu poate prezenta diploma în original, poate fi acceptată o adeverinţă de absolvire a studiilor respective, însoţită de foaia matricolă, sub condiţia prezentării diplomei în original până la ultima Cerere de plată.* *Pentru absolventii cursului de pregătire profesională în domeniu se poate accepta adeverința de absolvire până la eliberarea documentului doveditor care va fi prezentat până la contractare.*	

	Pentru îndeplinirea criteriului nr. 3 aferent principiului 6 pot fi punctați și absolvenții a cel puțin 2 ani de facultate în domeniul agricol (horticultură, zootehnie, îmbunătățiri funciare, medicină veterinară, management agricol, biotehnologii etc.)/agroalimentar/veterinar/economie agrară/mecanică agricolă/inginerie economică în agricultură și dezvoltare rurală care nu sunt absolvenți cu diplomă de studii superioare și care pot dovedi formarea profesională în raport cu proiectul prin intermediul foii matricole pentru anii absolviți.	
3.	**Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea producției agricole primare cu procesarea și/sau comercializarea** Proiecte care combină cel puţin două operaţiuni care conduc la realizarea unui lanț alimentar integrat după cum urmează:	**Max. 20 p**
	3.1. a) producție agricolă primară – procesare – comercializare b) producţie agricolă primară, inclusiv condiționare – comercializare – pentru investiţii în unităţi de producție vizând producţia de legume, struguri de masă	 20 20
	3.2. producție agricolă primară – procesare	18
	3.3. a) integrare producție agricolă primară cu procesare și comercializare prin membrii din cadrul OIPA b) producţie agricolă primară, inclusiv condiționare și comercializare – pentru investiţii în unităţi de producție vizând producţia de legume, struguri de masă prin membrii din cadrul OIPA	 15 15
	3.4. integrare producție agricolă primară cu procesare/condiționare legume și struguri de masă și comercializare ca membru, prin intermediul grupurilor de producători sau cooperativelor.	12
	În contextul acestui principiu, în cadrul legumelor sunt incluse și culturile de cartofi și ciupercile de cultură. *Condiționarea privind producția de legume din cadrul criteriilor 3.1b, 3.3b si 3.4 se referă inclusiv la semințele și materialul săditor pentru legume.* *În cazul criteriului 3.4 condiționarea se referă doar la struguri de masă și legume (inclusiv semințe de legume), iar procesarea vizează toate produsele agricole din sectorul vegetal.*	
4	**Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni micii și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători** **Solicitanții sunt:**	**25 p**
	4.1. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole având **dimensiunea până la 12 000 SO**	25
	4.2. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploataţii agricole de **dimensiuni cuprinse între >12 000 -≤ 50 000 SO**	23
	4.3. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploataţii agricole de **dimensiuni cuprinse între >50.000 -≤ 100.000 SO**	20
	Atenţie! *Scorarea proiectului se va face proporțional în funcţie de numărul membrilor care au la momentul depunerii Cererii de finanțare, dimensiunile economice ale exploataţiilor conforme cu dimensiunile precizate în criteriile de selecție. Calculul se face după algoritmul următor:* *Ex.: Numărul total al membrilor formei asociative este de 100 fermieri. Din acest număr - 20 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO < 12.000 (CS 4.1), rezultă un punctaj de 20%*20p= 4 puncte;*	

	*- 20 membri însemnând 20% din totalul membrilor deţin exploataţii având dimensiunea SO >12.000 - ≤ 50.000 (CS 4.2) rezultă un punctaj de 20%*18p= 3,6puncte;* *- 20 membri însemnând 20% din totalul membrilor deţin exploataţii având dimensiunea SO >50.000 - ≤ 100.000 (CS 4.3) rezultă un punctaj de 20%*16 p= 3,2 puncte.* *Restul membrilor (40% din numarul total de membri) se situează cu dimensiunea exploataţiilor lor peste pragul de 100.000 SO (adică se situează în afara criteriilor de selecţie aferente principiului P4).* *În acest caz, punctajul se cumulează pentru toate criteriile pentru care s-a obţinut punctaj şi se calculează astfel:* *20% x 25p + 20%x 23p + 20% x 20p = 5p+ 4,6p+4p= 13,6p totale obţinute de forma asociativă.* *Pot exista situaţii în care o formă asociativă reuneşte exploataţii membre doar din una/ două din cele trei categorii de dimensiune economică la care se referă criteriile de selecţie fapt ce va determina cumularea punctajelor obţinute doar din criteriul/ criteriile de selecţie îndeplinite.*	
5	**Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiţii de modernizare a sistemelor de irigaţii la nivel de fermă** **Proiectele care prevăd investiţii de modernizare a sistemelor de irigaţii la nivel de fermă asigură în urma unei evaluari ex-ante posibile economii de apă de:**	**Max. 5 p**
	peste 20%	5
	>10% – ≤20%	3

SECTORUL ZOOTEHNIC

În cazul în care capacitatea maximă a fermei nu este atinsă pană la ultima Cerere de plată, se va prezenta, în cadrul SF-ului, graficul de achiziţie a animalelor. Cheltuielile cu aceste achizitii se vor reflecta în prognozele economice atât pentru perioada de implementare cât şi pentru perioada de monitorizare (dacă este cazul). Criteriile de selecţie vor fi punctate funcţie de capacitatea fermei propuse prin proiect, care face obiectul investitiei, chiar dacă solicitantul va achiziţiona animale şi după depunerea ultimei Cereri de plată.

Nr.crt.	Principii si criterii de selectie	Punctaj
1	**Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum sectorul zootehnic (suine, bovine şi păsări) şi vegetal (cereale, plante oleaginoase şi proteice, cartofi şi legumicultură în spaţii protejate, inclusiv producere de material săditor)**	**Max. 30 p**
	1.1 Ferme de reproducţie din sectoarele prioritare conform principiului	**30**
	1.2 Bovine (inclusiv bubaline)	
	a) Carne	**30**
	b) Lapte, inclusiv rase mixte	**29**
	1.3 Suine - ingrasare	**27**
	1.4 Pasari – Carne/oua	**25**

	Pentru acordarea punctajului se va lua în considerare specia de animale majoritară din punct de vedere al dimensiunii economice (SO) previzionate, faţă de totalul dimensiunii economice a întregii exploataţii, rezultate, la sfârșitul primului an de monitorizare ca urmare a realizării investiției prevăzute în proiect. *În cazul exploataţiilor mixte când proiectul a fost încadrat pe sectorul zootehnic (acesta reprezentând componenta majoritar valorică din Bugetul indicativ al Cererii de finanțare) analiza SO a speciei de animale se va face comparativ cu totalul SO al sectorului zootehnic nu cu total SO al întregii exploataţii.* *Pentru sectorul bovin, încadrarea ca fermă de reproducție (criteriul CS 2.1) se va face pentru acele exploatații care achiziționează viţele în vederea obținerii de juninci destinate ulterior vânzării. Pentru sectorul suine și avicol, încadrarea ca fermă de reproducție (criteriul CS 2.1) se face conform tehnologiei de creștere*	
2	**Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatatiei agricole**	**Max 30 p**
	3.1 Solicitantul a absolvit cu diplomă de **studii superioare** în domeniul agricol	30
	3.2 Solicitantul a absolvit **studii postliceale sau liceale** în domeniul agricol	28
	3.3 Solicitantul a absolvit **școli profesionale sau cursuri de formare profesional**ă care conferă un nivel minim de calificare în domeniul agricol	26
	Atenţie! *Documentul care atestă formarea profesionala a adultilor, trebuie să fie obligatoriu un* ***certificat de calificare emise de un furnizor de formare profesională a adulților*** *recunoscut de Autoritatea Națională pentru Calificări* ***sau un certificat de competențe*** *emis de un centru de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, care trebuie deasemenea să fie autorizat de Autoritatea Națională pentru Calificări sau certificat de absolvire a cursului de calificare emis de ANCA. În situația în care solicitantul este absolventul unei forme de învățământ din sistemul național de educație, în domeniul agricol (horticultură, zootehnie, îmbunătățiri funciare, medicină veterinară, management agricol, biotehnologii etc.)/ agroalimentar/ veterinar/ economie agrară/ mecanică agricolă/ inginerie economică în agricultură și dezvoltare rurală, se va prezenta diploma/ documentul care să ateste absolvirea formei de învățământ corespunzătoare (atestat profesional/ diplomă de bacalaureat, diplomă licență, diplomă master, diplomă doctorat, diplomă post-doctorat etc.). Sunt admise și diplomele de studii care beneficiază de recunoaștere/ echivalare de către autoritatea competentă a Ministerului Educației conform legislației naționale în vigoare.* *În cazul în care solicitantul (absolvent al unei forme de învățământ superior care a absolvit în ultimele 12 luni) nu poate prezenta diploma în original, poate fi acceptată o adeverinţă de absolvire a studiilor respective, însoţită de foaia matricolă, sub condiţia prezentării diplomei în original până la ultima Cerere de plată.* *Pentru absolvenții cursului de pregătire profesională în domeniu, se poate accepta adeverința de absolvire, până la eliberarea documentului doveditor care va fi prezentat până la contractare.* *Pentru îndeplinirea criteriului nr. 3 aferent principiului 6 pot fi punctați și absolvenții a cel puțin 2 ani de facultate în domeniul agricol (horticultură, zootehnie, îmbunătățiri funciare, medicină veterinară, management agricol, biotehnologii*	

	etc.)/agroalimentar/veterinar/economie agrară/mecanică agricolă/inginerie economică în agricultură și dezvoltare rurală care nu sunt absolvenți cu diplomă de studii superioare, și care pot dovedi formarea profesională în raport cu proiectul prin intermediul foii matricole pentru anii absolviți. ***Atenție!*** *În cazul tânărului fermier, instalat ca șef de exploatație în termenul celor 5 ani așa cum este prevăzut la capitolul 2.6 „Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)" care beneficiază de intensitatea sprijinului mărită, punctajul aferent criteriului de selecție îndeplinit referitor la nivelul de calificare se acordă tânărului fermier în cauză, și nu angajatului cu funcție de conducere.* *În cazul celorlalte categorii de solicitanti, punctajul aferent criteriului de selecție îndeplinit se poate acorda și angajatului care are calitatea de manager/ administrator al exploatației (respectiv acea persoană din conducere care are atribuții directe de conducerea, organizarea, planificarea și controlul activităților de producție, specifice activității propuse prin proiect).* *Exemple de încadrări pe funcții de manager: administrator societate comercială – cod COR 242111, director societate comercială agricolă – cod COR 112031; șef fermă agricolă (agrozootehnică) – 131111; șef complex zootehnic – 131109 etc.*	
3	**Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea producției agricole primare cu procesarea și/ sau comercializarea** Proiecte care combină cel puţin două operaţiuni care conduc la realizarea unui lanț alimentar integrat după cum urmează:	**Max. 20 p**
	3.1. a) producție agricolă primară – procesare – comercializare b) producţie agricolă primară, inclusiv condiționare – comercializare (in cazul produselor apicole si productiei de oua)	 20 20
	3.2. producție agricolă primară – procesare	18
	3.3. a) integrare producție agricolă primară cu procesare și comercializare prin membrii din cadrul OIPA b) producţie agricolă primară, inclusiv condiționare și comercializare (in cazul produselor apicole si productiei de oua) prin membrii din cadrul OIPA	 15 15
	3.4. integrare producție agricolă primară cu procesare/condiționare legume și struguri de masă și comercializare ca membru, prin intermediul grupurilor de producători sau cooperativelor. *Condiționarea se referă doar la ouă și produse apicole, iar procesarea vizează toate produsele agricole din sectorul zootehnic.*	14

	Atenție! *În cazul criteriului* ***3.1a si 3.2****, (indiferent dacă Cererea de finanțare vizează modernizare sau investiție nouă) obligatoriu se va integra producția cu procesarea în cadrul exploatației agricole, iar în ceea ce privește comercializarea (criteriul 1a), aceasta se poate realiza astfel:* *1. în mod direct de către fermier către consumatorul final, sau* *2. prin vânzarea produsului procesat la nivel de fermă, către alți fermieri procesatori, restaurante, pensiuni, vânzătorii cu amănuntul, dovedită prin intermediul unor precontracte/ contracte încheiate direct cu aceștia.* *3. sau printr-o combinare a celor două modalități descrise mai sus.* *În cazul proiectelor care vizează produse apicole sau producție de ouă, se poate acorda punctaj în cadrul criteriului 3.1b) (indiferent dacă Cererea de finanțare vizează modernizare sau investiție nouă) dacă prin proiect se prevăd, pe lângă investițiile în producția agricolă primară și investiții în condiționare, iar comercializarea producţiei poate fi realizată în condițiile detaliate mai sus.* *De asemenea, Cooperativele agricole și Grupurile de producători care integrează la nivelul proiectului, investiția în productia agricolă primară cu procesarea/ condiționarea și/ sau comercializarea (în condițiile criteriilor de selecție 3.1 sau 3.2) pot primi punctaj în cadrul criteriilor de selecție 3.1 sau 3.2.* *În cazul în care proiectul prevede investiții în toate cele trei verigi ale lanțului alimentar componenta de condiționare și/ sau procesare împreună cu cea de comercializare (dacă este cazul) de la nivelul exploatației agricole trebuie să reprezinte minimum 10% din valoarea eligibilă a proiectului.* *În cazul criteriului nr.* ***3.3 a și b*** *(referitor la membrii OIPA) fermierul membru OIPA, solicitant de fonduri, demonstrează că procesează/ condiționează și comercializează prin intermediul altor membrii OIPA, iar în cazul criteriului 3.4, fermierul solicitant de fonduri, membru al cooperativei sau grupului de producători, demonstrează că procesează/ condiționează și comercializează prin intermediul altor membrii ai cooperativei sau grupului de producători sau direct prin cooperativă/ grup de producători.* *Solicitantul, membrul OIPA/ cooperativei/ grupului de producători este obligat să-și păstreze calitatea de membru pe întreaga perioadă de implementare și monitorizare a proiectului.* *De asemenea, peste 50% din totalul producției agricole proprii care face obiectul procesării/ condiționării (exprimată în unități fizice privind exprimarea producției agricole) trebuie să fie procesată/ condiționată și comercializată pe lanț prin intermediul altor membrii OIPA sau prin intermediul cooperativelor și Grupurilor de Producători sau a membrilor acestora în cazul criteriului 3.3 și 3.4.* *Punctarea criteriilor de selectie din cadrul acestui principiu de selecție* ***aplicabile membrilor OIPA/ cooperativelor/ grupurilor de producători (3.3 și 3.4)*** *se va corela cu investiția propusă prin proiect și cu punctarea din cadrul principiului de selectie P2 sectorul prioritar în sensul că specia majoritară care face obiectul lantului va fi aceiași pentru care s-a obținut punctaj în cadrul sectorului prioritar P2.* *În cazul specilor care nu sunt prioritare, punctarea criteriilor de selectie din cadrul acestui principiu de selecție* ***aplicabile membrilor OIPA/ cooperativelor/ grupurilor de producători (3.3 și 3.4)*** *se va corela cu investiția propusă prin proiect*	

	și cu specia majoritară (peste 50%) din punct de vedere al dimensiunii economice (SO) previzionate, faţă de totalul dimensiunii economice provenind din totalitatea culturilor agricole). ***Atenție!*** *Îndeplinirea criteriului **3.3** (a și b) se demonstrează prin precontractul/tele de prestări servicii și/ sau precontractul/tele de vânzare încheiate cu ceilalți membrii OIPA în vederea procesării/ condiționării, respectiv comercializării prin membrii OIPA.* *Similar și în cazul solicitanților membrii ai cooperativelor sau grupurilor de producători (criteriul **3.4**).* *La ultima Cerere de plată, solicitanții vor prezenta contractele ferme pentru elementele pentru care au fost punctați în cadrul acestor criteriilor de selecție, chiar dacă nu sunt încheiate cu aceiași agenți economici cu care s-au făcut precontractele inițiale.*	
4	**Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni micii și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători** **Solicitanții sunt:**	**20 p**
	4.1. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole având **dimensiunea până la 12 000 SO**	20
	4.2. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploataţii agricole de **dimensiuni cuprinse între >12 000 -≤ 50 000 SO**	18
	4.3. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploataţii agricole de **dimensiuni cuprinse între >50.000 -≤ 100.000 SO**	16
	Atenţie! *Scorarea proiectului se va face proporțional în funcţie de numărul membrilor care au la momentul depunerii Cererii de finanțare, dimensiunile economice ale exploataţiilor conforme cu dimensiunile precizate în criteriile de selecție. Calculul se face după algoritmul următor:* *Ex.: Numărul total al membrilor formei asociative este de 100 fermieri. Din acest număr :* *- 20 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO < 12.000 (CS 4.1), rezultă un punctaj de 20%*20p= 4 p;* *- 20 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO >12.000 - ≤ 50.000 (CS 4.2) rezultă un punctaj de 20%*18p= 3,6p;* *- 20 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO >50.000 - ≤ 100.000 (CS 4.3) rezultă un punctaj de 20%*16 p= 3,2p.* *Restul membrilor (40% din numarul total de membri) se situează cu dimensiunea exploatațiilor lor peste pragul de 100.000 SO (adică se situează în afara criteriilor de selecție aferente principiului P4).* *În acest caz, punctajul se cumulează pentru toate criteriile pentru care s-a obținut punctaj și se calculează astfel:* *20% x 20p + 20%x 18p + 20% x 16p = 4p+ 3,6p+3,2p= 10,8p totale obținute de forma asociativă.* *Pot exista situații în care o formă asociativă reunește exploatații membre doar din una/ două din cele trei categorii de dimensiune economică la care se referă criteriile de selecție fapt ce va determina cumularea punctajelor obținute doar din criteriul/ criteriile de selecție îndeplinite.*	

5	**Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă, prin prioritizarea investițiilor care conduc la economii cât mai mari de apă.**	**0 p**
	Proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă asigură în urma unei evaluari ex-ante posibile economii de apă de:	
	5.1 peste 20%;	**0**
	5.2 >10% – ≤20%	**0**
	Datorită faptului că în sectorul zootehnic nu se aplică acest principiu de selecție, punctajul este 0.	

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Stabilirea intensităţii sprijinului public în funcţie de dimensiunea economică se realizează luând în calcul Total SO exploataţie la momentul depunerii Cererii de finanțare, respectiv:

1. **în cazul modernizărilor** calculul SO se va face în baza înregistrărilor din perioada (campania) de depunere (înregistrare) a cererii unice de plată pe suprafaţă în Registrul unic de identificare de la APIA din perioada de depunere stabilită conform legislației naționale din anul depunerii Cererii de finanțare sau din anul anterior (în cazul în care solicitantul nu a reușit să depună la APIA cererea unică de plată pentru campania anului în curs) şi/ sau a ultimei înregistrări/ actualizări în Registrul Exploataţiei de la ANSVSA/ DSVSA efectuată înainte cu cel mult 30 de zile faţă de data depunerii Cererii de finanțare, **şi**, dacă este cazul, a **documentului solicitat de expert la APIA** pentru dovedirea înscrierii în sistem a suprafeţei de teren pentru care nu s-a depus încă Cerere de plată.

2. **în cazul desfăşurării pentru prima dată a unei activităţi agricole** (solicitantul este înscris cu exploataţia agricolă la APIA/ ANSVSA de mai puţin de 12 luni sau nu a depus nici o cerere de plata la APIA pâna la data depunerii Cererii de finanțare) dimensiunea economică va fi calculată în baza suprafeței identificate în APIA și a previziunilor din punct de vedere a culturii şi/ număr de animale, din documentația tehnico-economice a proiectului, la sfârșitul primului an de monitorizare, ca urmare a realizării investițiilor propuse prin proiect (indiferent dacă solicitantul figurează cu terenuri cultivate sau necultivate/ animale în posesie la momentul depunerii CF) şi/ sau a **documentului solicitat de expert la APIA** care certifică că solicitantul s-a înscris în sistem cu suprafaţa declarată în Cererea de finanţare.

În acest caz (punctul 2) se încadrează şi PFA-urile, ÎF-urile şi ÎI-urile care au preluat exploataţia agricolă gestionată anterior de persoana fizică (actualul titular de PFA, ÎI sau ÎF).

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de **50%** din totalul cheltuielilor eligibile.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu **20 puncte procentuale suplimentare**, în cazul:

- Investiţiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanţare;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;

- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

În cazul cooperativelor și grupurilor de producători intensitatea sprijinului va fi de 50% și se va putea **majora cu 20 puncte procentuale suplimentare**, în cazul:

- Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători);
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

I. În cazul fermelor vegetale având dimensiunea economică până la 500.000 SO și a fermelor zootehnice având dimensiunea economică până la 1.000.000 SO:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de **50%** din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăşi:

a. în cazul proiectelor care prevăd **achiziții simple** – maximum **500.000 euro**, respectiv **100.000 euro pentru fermele mici**;
b. în cazul proiectelor care prevăd **construcții – montaj** – maximum **1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv **200.000 euro pentru fermele mici** din sectorul vegetal și maximum 1.500.000 euro pentru legume în spații protejate (sere) indiferent de mărimea exploataţiei și sectorul zootehnic, respectiv 300.000 euro pentru fermele mici din sectorul zootehnic;
c. în cazul proiectelor care prevăd crearea de **lanțuri alimentare integrate la nivelul exploatației agricole** – maximum **2.000.000 euro**, respectiv **400.000 euro pentru fermele mici care nu propun investiţii în spaţii protejate**;

Atenţie!

Ferma mică reprezintă exploataţia agricolă având dimensiunea economică între 8.000 şi 11.999 euro SO, valoarea producţiei standard.

Atenţie!

Plafonul maxim al sprijinului public aferent lanțurilor alimentare integrate se acordă doar proiectelor realizate de către fermierii care realizează **lanțul alimentar integrat la nivelul propriilor exploatații agricole** (investiție la nivel de fermă în producția agricolă primară și procesare/ investiție la nivel de fermă producția agricolă primară - procesare – comercializare/ investiție la nivel de fermă în producția agricolă primară, inclusiv condiționare – comercializare**).**

Pentru celelalte situații descrise în cadrul criteriilor de selecție aferente principiului lanțurilor alimentare integrate, investiția propusă prin proiect se va încadra la plafoanele stabilite pentru producția agricolă primară.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu **20 puncte procentuale suplimentare**, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși **90%** în cazul fermelor mici

și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO inclusiv), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, inclusiv, **pentru sectorul vegetal și între 250.000 și 1.000.000 SO pentru sectorul zootehnic,** inclusiv, în cazul:

a) Investiţiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta până la 40 de ani, inclusiv la data depunerii Cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305) respectiv, să se încadreze în una din următoarele categorii**:**

- ✓ *Persoană fizică autorizată (PFA) înființată conform OUG nr.44/2008 cu vârsta de până la 40 de ani, inclusiv la data depunerii Cererii de finanțare a proiectului și care **deține competențele și calificările profesionale adecvate.***
- ✓ *Întreprindere individuală înființată în baza OUG nr.44/2008 al cărei titular are vârsta de până la 40 de ani inclusiv la data depunerii Cererii de finanțare a proiectului şi **deține competențele și calificările profesionale adecvate;***
- ✓ *Întreprinderea familială (ÎF) înființată în baza OUG nr.44/2008 cu condiția ca tânărul fermier, solicitant al sprijinului cu vârsta de până la 40 de ani inclusiv la data depunerii Cererii de finanțare, cu competențele și calificările profesionale adecvate să fie reprezentantul ÎF desemnat prin acordul*
  de constiuire și să exercite controlul efectiv asupra exploatației prin deținerea cotei majoritare din patrimoniul de afectațiune;
- ✓ *Societate cu răspundere limitată cu asociat unic persoană fizică, care este și administratorul societăţii, cu vârsta de până la 40 ani inclusiv la data depunerii Cererii de finanțare care **deține competențele și calificările profesionale adecvate.***
- ✓ *Societate comercială (cu răspundere limitată cu mai mulți asociați cu condiția ca tânărul fermier, solicitant al sprijinului, să exercite controlul efectiv asupra exploatației prin deținerea pachetului majoritar al părţilor sociale și deţinerea funcţiei de administrator unic al societății comerciale respective şi să aibă **competențele și calificările profesionale adecvate***

Pentru toate situațiile mai sus menționate, tânărul fermier trebuie *să se fi stabilit (instalat) pentru prima dată ca șef al unei exploatații în exploatația agricolă vizată de proiect şi să nu fi trecut mai mult de cinci ani de la instalare până la depunerea Cererii de finanțare.*

Data instalării pentru prima dată ca şef de exploataţie este data la care tânărul fermier, figurează în evidențele ONRC că a preluat controlul efectiv asupra exploatației înregistrată la APIA pe numele solicitantului, ca asociat unic/ majoritar și administrator unic al respectivei entități (oricare ar fi statutul juridic), respectiv titular PFA, Îl/ reprezentant legal în cazul ÎF. Dacă data înregistrării în ONRC a tânărului fermier, diferă de data înregistrării exploataţiei la APIA pe numele solicitantului, termenul de 5 ani se va calcula începând cu cea mai recentă înregistrare dintre cele două, faţă de momentul depunerii.

Dacă din verificarea în ONRC rezultă că persoana fizică a mai condus o formă juridică, respectiv, a deţinut funcţia de asociat/ acţionar majoritar şi funcţia de unic administrator/ titular PFA, Îl/reprezentant legal în cazul ÎF cu activitate agricolă înscrisă la APIA, nu se mai consideră că îndeplinește condiția de tânăr fermier instalat pentru prima dată.

Atenţie!

Se va avea în vedere data la care exploataţia a fost înregistrată la APIA şi nu data la care solicitantul a obţinut RO-ul de la APIA.

Clarificare cu privire la vârsta tânărului fermier!

Din punct de vedere al vârstei, se încadrează în definiția tânărului fermier șef de exploatație, inclusiv tânărul fermier care depune o Cerere de finanțare cu o zi înainte de *împlinirea vârstei de 41 de ani.*

b) Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;

c) Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;

In cazul agriculturii ecologice (art 29) obținerea unei intensități suplimentare cu 20 puncte procentuale pentru valoarea eligibilă a proiectului este posibilaă **doar dacă întreaga exploatație a beneficiarului este ecologică (în conversie sau certificată)** în cazul în care investiţia deserveşte/ poate fi utilizată/ formează un flux cu activele întregii exploataţii (ex: achiziţionarea de utilaje agricole, acestea putând fi folosite în orice unitate de producţie care vizează cultura vegetală şi face parte din exploataţia solicitantului) sau, parcelele vizate de investiţie sunt **în conversie sau certificate,** în cazul în care investiţia este utilizată în desfăşurarea unei activităţi independente de restul activităţilor din exploataţie (ex.: solicitanul deţine o exploataţie zootehnică şi propune investiţii pentru o unitate de producţie vegetală, sau deţine o exploataţie vegetală, cultură mare şi propune prin proiect realizarea unei sere. În aceste situaţii, investiţiile realizate se pot utiliza doar pentru obiectivul propus prin proiect neputând fi utilizate la celelalte unităţi de producţie).

În cazul art 28 (Agromediu), cele 20 de puncte procentuale suplimentare se acorda, **după cum urmează**:

1. Pentru investiţiile adresate terenurilor arabile **cu condiția ca suprafața aflată sub angajament să reprezinte mai mult de 50% din terenul arabil aparținand exploataţiei agricole.**

Intensitatea mărită se acordă pentru utilajele și echipamentele specifice lucrărilor de arat, grăpat, discuit, semnănat/ însămânţat, tocat resturi vegetale, încorporat resturi vegetale în sol, numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil deținut în cadrul fermei se află sub un angajament în derulare în cazul următoarelor pachete promovate prin Măsura 10 – Agromediu și climă (AGM): Pachetul 4 – culturi verzi, Pachetul 7 – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (Branta ruficollis), suprafețe pe care se realizează lucrări de tehnologie a culturilor; Intensitatea mărită se acordă pentru facilităţi necesare depozitării şi compostării gunoiului de grajd numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil deținut în cadrul fermei se află sub un angajament în derulare in cazul Pachetului 4 – culturi verzi, Pachetului 5 – adaptarea la efectele schimbărilor climatice şi Pachetului 7 – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (Branta ruficollis).

2. Pentru investiţiile adresate pajiștilor **cu condiția ca suprafața aflată sub angajament să reprezinte mai mult de 50% din suprafaţa de pajişti aparținând fermei.**

Intensitatea suplimentară se acordă doar pentru contravaloarea următoarelor:

- utilajelor folosite pentru cosit, strâns, balotat şi transportat fânul și a altor asemenea investiții utilizate în cazul pajiștilor care fac obiectul sprijinului acordat prin Pachetul 1 – pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) fără Pachetul 2 – practici agricole tradiţionale,
- utilajelor uşoare (utilaje cu lama scurtă, greutate redusă și viteză mică de deplasare) folosite pentru cosit, strâns, balotat şi transportat fânul și a altor asemenea investitii utilizate in cazul pajistilor care fac obiectul sprijinului acordat prin varianta 2.2 – utilaje ușoare pe pajiști permanente utilizate ca fânețe din pachetul 2 – practici agricole tradiţionale, varianta 3.1.2 –utilaje ușoare pe pajiști importante pentru Crex crex din sub-pachetul 3.1 – Crex Crex, varianta 3.2.2 – utilaje ușoare pe pajiști importante pentru Lanius minor și Falco Vespertinus din sub-pachetul 3.2 - Lanius Minor și Falco
  Vespertinus, varianta 6.2 - utilaje ușoare pe pajiști importante pentru fluturi (Maculinea sp.) din pachetul 6 – pajiști importante pentru fluturi (Maculinea sp.);
- platformele pentru depozitarea şi/ sau compostarea gunoiul de grajd/ dejectiilor de origine animala şi utilajele/ echipamentele de transport şi de împrăştiere a gunoiului de grajd/ dejectiilor de origine animala – în cazul pachetelor 1, 3.1, 3.2 şi 6;

3. Pentru investițiile ce deservesc animalele care fac obiectul angajamentelor pachetului nr. 8 (rase locale în pericol de abandon) – contravaloarea investiţiei în cauză se obţine înmulțind procentul pe care îl detine nucleul de rase locale în pericol de abandon în total efective de animale, cu total valoare eligibilă a proiectului. Intensitatea mărită se acordă doar pentru această contravaloare.

Ex. dacă rasele în pericol de abandon reprezintă 10% din total efective (exprimate in UVM), se aplică acest procent la valoarea totală eligibilă, și se acorda 20 puncte procentuale suplimentare la intensitate sprijin doar pentru această cota de 10% din valoarea totală eligibilă.

Atenție! În situația de mai sus, fie că sunt îndeplinite cumulativ cele două condiții (investiții legate de operațiuni de agromediu și agricultură ecologică) sau este îndeplinită doar una dintre condiții, majorarea intensității se va face doar cu 20 puncte procentuale suplimentare.

d) Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013; intensitatea sprijinului se va majora cu 20 puncte procentuale dacă:

- amplasarea investiției și, acolo unde este cazul, peste 50% din terenurile agricole ale exploataţiei agricole se află în una din localităţile în dreptul cărora există menţiunea ANC ZM, ANC SEMN, ANC-SPEC, în Anexa 3 la Ghidul solicitantului.

Atenţie! Ferma de dimensiune medie reprezintă exploataţia agricolă cu dimensiunea economică între 12.000 şi 250.000 euro SO valoarea producţiei standard.

II. În cazul fermelor vegetale având dimensiunea economică peste 500.000 SO și a fermelor zootehnice având dimensiunea economică peste 1.000.000 SO:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de **30%** și nu va depăşi:

a. în cazul proiectelor care prevăd **achiziții simple** – maximum **500.000 euro**;

b. în cazul proiectelor care prevăd **construcții- montaj** – maximum **1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv maximum 1.500.000 euro pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic;
c. în cazul proiectelor care prevăd crearea de **lanțuri alimentare integrate la nivel de exploatație agricolă** – maximum **2.000.000 euro**;

Atenție!
Plafonul maxim al sprijinului public aferent lanțurilor alimentare integrate se acordă doar proiectelor realizate de către fermierii care realizează lanțul alimentar integrat realizat la nivelul propriilor exploatații agricole (investiție la nivel de fermă în producția agricolă primară și
procesare/ investiție la nivel de fermă producția agricolă primară - procesare – comercializare/ investiție la nivel de fermă în producția agricolă primară, inclusiv condiționare – comercializare**)**.

Pentru celelalte situații descrise în cadrul criteriilor de selecție aferente principiului lanțurilor alimentare integrate, investiția propusă prin proiect se va încadra la plafoanele stabilite pentru producția agricolă primară.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu **20 puncte procentuale suplimentare**, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși **50%** în cazul:

a) Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;

b) Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013; intensitatea sprijinului se va majora cu 20 puncte procentuale suplimentare dacă:
- amplasarea investiției și, acolo unde este cazul, peste 50% din terenurile agricole ale exploataţiei agricole se află în una din localităţile în dreptul cărora există menţiunea ANC ZM, ANC SEMN, ANC-SPEC, în Anexa 3 la Ghidul solicitantului.

III. În cazul cooperativelor și grupurilor de producători – 50% intensitate sprijin fără a depăși maximum 2.000.000 euro indiferent de tipul investiției;
Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea **majora cu 20 puncte procentuale suplimentare**, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

a) Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători)
b) Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
c) Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;

În cazul agriculturii ecologice (art 29) obținerea unei intensitati suplimentare cu 20 puncte procentuale pentru valoarea eligibilă a proiectului este posibilă **doar dacă întreaga exploatație a beneficiarului** (însemnând în cazul de față însumarea exploatațiilor membrilor deserviți de investiție)**este ecologică (în conversie sau certificată)** în cazul în care investiţia deserveşte/ poate fi utilizată/ formează un flux cu activele întregii exploataţii (ex: achiziţionarea de utilaje agricole, acestea putând fi folosite în orice unitate de producţie a exploataţiei agricole care

vizează cultura vegetală şi face parte din exploataţia solicitantului) sau parcelele vizate de investiţie sunt **în conversie sau certificate,** în cazul în care investiţia este utilizată în desfăşurarea unei activităţi independente de restul activităţilor din exploataţie (ex: solicitanul deţine o exploataţie zootehnică şi propune investiţii pentru o unitate de producţie vegetală, sau deţine o exploataţie vegetală, cultură mare şi propune prin proiect realizarea unei sere. În aceste situaţii investiţiile realizate se pot utiliza doar pentru obiectivul propus prin proiect neputând fi utilizate la celelalte unităţi de producţie.)

În cazul art 28 (Agromediu), intensitatea suplimentara se acorda, **după cum urmează**:

Pentru investiţiile adresate terenurilor arabile **cu condiția ca suprafața aflată sub angajament să reprezinte mai mult de 50% din terenul arabil aparținand** exploatațiilor agricole ale membrilor vizați de investiție

1. Intensitatea mărită se acordă pentru utilajele și echipamentele specifice lucrărilor de arat, grăpat, discuit, semnănat/ însămânţat, tocat resturi vegetale, încorporat resturi vegetale în sol, numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil al membrilor respectivei forme asociative se află sub un angajament în derulare în cazul următoarelor pachete promovate prin Măsura 10 – Agromediu și climă (AGM): Pachetul 4 – culturi verzi, Pachetul 7 – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (Branta ruficollis), suprafețe pe care se realizează lucrări de tehnologie a culturilor;

Intensitatea mărită se acordă pentru facilităţi necesare depozitării şi compostării gunoiului de grajd numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil deținut în cadrul fermei se află sub un angajament în derulare in cazul Pachetului 4 – culturi verzi, Pachetului 5 – adaptarea la efectele schimbărilor climatice şi Pachetului 7 – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (Branta ruficollis).

2. Pentru investiţiile adresate pajiștilor **cu condiția ca suprafața aflată sub angajament să reprezinte mai mult de 50% din suprafaţa de pajişti aparținând fermei.**

Intensitatea suplimentară se acordă doar pentru contravaloarea următoarelor:

- utilajelor folosite pentru cosit, strâns, balotat şi transportat fânul și a altor asemenea investitii utilizate in cazul pajistilor care fac obiectul sprijinului acordat prin pachetul 1 – pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) fără pachetul 2 – practici agricole tradiţionale,
- utilajelor uşoare (utilaje cu lama scurtă, greutate redusă și viteză mică de deplasare) folosite pentru cosit, strâns, balotat şi transportat fânul și a altor asemenea investitii utilizate in cazul pajistilor care fac obiectul sprijinului acordat prin varianta 2.2 – utilaje ușoare pe pajiști permanente utilizate ca fânețe din pachetul 2 – practici agricole tradiţionale, varianta 3.1.2 –utilaje ușoare pe pajiști importante pentru Crex Crex din sub-pachetul 3.1 – Crex Crex, varianta 3.2.2 – utilaje ușoare pe pajiști importante pentru Lanius Minor și Falco Vespertinus din sub-pachetul 3.2 - Lanius Minor și Falco Vespertinus, varianta 6.2 - utilaje ușoare pe pajiști importante pentru fluturi (Maculinea sp.) din pachetul 6 – pajiști importante pentru fluturi (Maculinea sp.);

- platformele pentru depozitarea şi/ sau compostarea gunoiul de grajd şi utilajele/ echipamentele de transport şi de împrăştiere a gunoiului de grajd/ dejecțiilor de origine animală – în cazul pachetelor 1, 3.1, 3.2 şi 6;

3. Pentru investițiile ce deservesc animalele care fac obiectul angajamentelor pachetului nr. 8 (rase locale în pericol de abandon) – contravaloarea investiţiei în cauză se obţine înmulțind procentul pe care îl detine nucleul de rase locale în pericol de abandon în total efective de animale, cu total valoare eligibilă a proiectului. Intensitatea mărită se acordă doar pentru această contravaloare.

Ex. dacă rasele în pericol de abandon reprezintă 10% din total efective (exprimate in UVM, se aplica acest procent la valoarea totala eligibila, si se acorda 20 puncte procentuale suplimentare la intensitate sprijin doar pentru această cota de 10% din valoarea totală eligibilă.
Atentie! În situația de mai sus, fie că sunt îndeplinite cumulativ cele două condiții (investiții legate de operațiuni de agromediu și agricultură ecologică) sau este îndeplinită doar una dintre condiții, majorarea intensității se va face doar cu 20 puncte procentuale suplimentare.

d) Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013; realizate în localităţile în dreptul cărora există menţiunea ANC ZM, ANC SEMN, ANC-SPEC, în Anexa 3 la Ghidul solicitantului, dacă amplasarea investiției și, acolo unde este cazul, peste 50% din terenurile agricole ale membrilor cooperativei/ Grupului de producatori se regăsesc în aceste zone.

În cazul tuturor proiectelor care includ activităţi de procesare și/ sau marketing la nivelul fermei, rata sprijinului aplicabilă întregului proiect este cea specifică sM 4.1 conform Anexei II la R. 1305/2013 cu condiția ca investiția să vizeze propriile produse agricole. Această prevedere se aplică și cooperativelor agricole și GP care realizează astfel de investiții pentru membrii săi fermieri iar investiția este amplasată în cadrul exploatației unuia/ unora dintre membri.

Dovedirea faptului că investiția vizată de forma asociativă este amplasată în cadrul exploatației unuia/ unora dintre membri se va realiza prin prezentarea documentului încheiat între forma asociativă și respectivul membru care conferă formei asociative drept real-principal asupra imobilului ce face obiectul investiției.

Atenţie! La cofinanţarea publică acordată în procentele menţionate mai sus trebuie să se adauge contribuţia privată a solicitantului (care poate include și contribuția în natură în cazul înființării plantațiilor de struguri de masă).

Capitolul 3

ACCESAREA fondurilor nerambursabile acordate pentru INVESTIŢII ÎN EXPLOATAŢII AGRICOLE

Principiul de bază al finanţării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor eligibile** efectuate (suportate și plătite efectiv) în prealabil de către beneficiar.

Atenţie! În conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul Comisiei (UE) nr. 1306/2013, cu modificările ulterioare nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condiţiile necesare pentru a beneficia de finanţare în cadrul măsurilor PNDR 2014-2020, obţinând astfel depăşirea intensităţii sprijinului financiar.
Fiecare proiect prin care se solicită finanțare prin FEADR, este verificat în ceea ce privește eventuala creare de condiții artificiale în fiecare din etapele procedurale pe care le va parcurge acesta. Dacă pe parcursul oricărei dintre aceste etape procedurale, se identifică crearea de condiții artificiale, se vor aplica măsurile și corecțiile financiare corespunzătoare (respingere CF/ debit total/ debit parțial după caz).
În situația în care există legături comerciale între vânzătorul/ arendatorul imobilului destinat realizării proiectului, și solicitant, sau în situația în care peste 50% din terenurile aferente exploatatiei pe care se va implementa proiectul de finanțare.sunt preluate de la o singură persoană fizică sau juridică, se va acorda o atenție sporită elementelor care conduc la suspiciunea de creare a condițiilor artificale.
În acest sens, vă recomandăm să studiaţi anexa la Ghidul solicitantului *„Instrucţiuni privind evitarea creării de condiţii artificiale în accesarea PNDR 2014-2020*" pentru evitarea oricăror situaţii conflictuale cu organismele de control.

3.1 COMPLETAREA, DEPUNEREA ȘI VERIFICAREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Dosarul Cererii de finanțare conţine Cererea de finanţare însoţită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, care vor fi scanate și depuse numai on-line pe pagina de internet www.afir.info.
Formularul standard al Cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid şi este disponibil, în format electronic, pe adresa de internet www.afir.info.

Atenţie!

Trebuie să aveți în vedere ca derularea/ finalizarea, **inclusiv avizarea din partea AFIR** a procedurii de achiziții să se realizeze înainte de îndeplinirea termenului de depunere a primei tranșe de plată, respectiv 6/12 luni de la închierea Contractului de finanțare.

Dosarul Cererii de Finanţare conţine Cererea de Finanţare însoţită de anexele tehnice şi administrative, conform listei documentelor prezentată la Cap.4 din prezentul Ghid, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detaşarea şi/sau înlocuirea acestora.

Formularul standard al Cererii de Finanţare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid şi este disponibil în format electronic, la adresa www.galsargetia.ro**.**

Atenţie !

Este necesar să se respecte formatele standard ale anexelor „Indicatori de monitorizare" şi „Factori de risc" care fac parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acestora. Se vor

completa numai informaţiile solicitate (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori şi nici alţi factori de risc în afara celor incluşi în anexele menţionate mai sus).

Completarea celor două anexe la cererea de finanţare este obligatorie.

Completarea Cererii de Finanţare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard prezentat în Anexa 1 la prezentul ghid.

Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secţiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de Finanţare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de Finanţare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanţare completate de mână. Dosarul Cererii de finanţare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagină (de la..... până la.....)

Compartimentul tehnic al GAL asigură suportul necesar solicitanților pentru completarea cererilor de finanțare, privind aspectele de conformitate pe care aceștia trebuie să le îndeplinească. Responsabilitatea completării cererii de finanțare în conformitate cu Ghidul solicitantului și Ghidul de implementare a submăsurii 19.2 aparține solicitantului.

3.3 DEPUNEREA DOSARULUI CERERII DE FINANȚARE

Dosarul Cererii de Finanţare cuprinde Cererea de Finanţare**,** completată și documentele ataşate (conform Listei Documentelor – partea E din Cererea de Finanţare).

Cererile de finanțare se depun de catre solicitant **la sediul GAL**, in doua exemplare, 1 original și o copie, pe suport tipărit, împreună cu formatul electronic (CD - 2 exemplare) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii)**.**

Fiecare exemplar din dosarul Cererii de Finanţare va fi legat, paginat și opisat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde n este numărul total al paginilor din dosarul complet, inclusiv documentele anexate, astfel încât să nu permită detaşarea şi/ sau înlocuirea documentelor. Opisul va fi numerotat cu pagina 0. Fiecare pagină va purta semnătura solicitantului.

IMPORTANT!

Va fi ataşată o copie electronică (prin scanare) a Cererii de Finanțare şi a tuturor documentelor ataşate Cererii de Finanţare, salvate ca fişiere distincte cu denumirea conformă listei documentelor (secţiunea specifică E din Cererea de Finanţare). Scanarea se va efectua după finalizarea dosarului (paginare, menţiunea „copie conform cu originalul” etc.), înainte de a fi legat, cu o rezoluţie de scanare maximă de 300 dpi (recomandat 200 dpi) în fişiere format PDF.

Numele fişierelor nu trebuie să conţină caractere de genul: “~ " # % & * : <> ? / \ { | }”, nu trebuie să conţină două puncte succesive “..”. Numărul maxim de caractere ale denumirii unui fişier nu trebuie să fie mai mare de 128, iar numărul maxim de caractere ale denumirii unui director de pe CD nu trebuie să fie mai mare de 128 de caractere. Piesele desenate care depăşesc formatul A3, se pot ataşa salvate direct în format pdf., la care se va adaugă declaraţia proiectantului privind conformitatea cu planşele originale din Cererea de Finanţare.

Pentru acele documente justificative originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, act de identitate etc.), **copiile depuse în Dosarul Cererii de Finanţare trebuie să conţină**

menţiunea „Conform cu originalul” şi vor fi verificate şi semnate şi datate de expertul care efectuează verificarea conformităţii Cererii de Finanțare.

Dosarele Cererilor de Finanţare sunt depuse personal de către responsabilul legal, aşa cum este precizat în formularul Cererii de Finanţare, sau de către un împuternicit prin procură legalizată (în original) al responsabilului legal, la sediul GAL, înaintea datei limită care figurează în licitaţia de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de Finanţare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original şi 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a ataşat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului Cererii de Finanţare, în afara celor 2 exemplare pe care le depune.

În ultima zi de depunere a sesiunii depunerea se realizează la sediul GAL până la ora 14.00.

3.4 VERIFICAREA CERERII DE FINANȚARE

3.4.1 Verificarea conformității Cererii de finanțare

Verificarea Cererii de Finanţare şi a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fişei de verificare a conformității” în ziua depunerii proiectului. Verificarea conformității se realizează în ziua depunerii, pentru cererile de finanțare depuse până la ora 14.00, respectiv în termen de o zi lucrătoare pentru cele depuse după ora – limită menționată anterior, în prezența obligatorie a solicitantului. Solicitantul/ împuternicitul acestuia va semna de luare la cunoștință pe Fișa GE 1.2aL.
Punctele de verificare a conformității proiectelor sunt stabilite de GAL în baza unei analize proprii, având în vedere și cerințele de conformitate prevăzute de fișele de verificare completate la nivelul AFIR, urmărindu-se evitarea situațiilor în care la nivelul structurilor Agenției un proiect poate fi declarat neconform din lipsă de corelare a procedurii GAL cu procedurile Agenției.

Controlul conformităţii constă în verificarea Cererii de finanţare:

- ✓ dacă s-a utilizat formularul corect al Cererii de finanțare publicat pe site-ul asociației**: www.galsargeția.ro ;**
- ✓ dacă Cererea de finanțare este prezentată atât în format tipărit, cât și în format electronic;
- ✓ dacă Dosarul Cererii de finanţare este legat, iar documentele pe care le conţine sunt numerotate de către solicitant;
- ✓ dacă Cererea de finanţare este completată și semnată de solicitant
- ✓ dacă referințele din Cererea de finanțare corespund cu numărul paginii la care se află documentele din Dosarul Cererii de finanțare;
- ✓ dacă solicitantul a completat lista documentelor anexă obligatorii şi cele impuse de tipul măsurii;
- ✓ dacă solicitantul a atașat la Cererea de finanțare toate documentele anexă obligatorii din listă;
- ✓ dacă copia electronică a Cererii de finanțare (pe CD) corespunde cu dosarul original pe suport de hârtie;
- ✓ dacă solicitantul a completat coloanele din bugetul indicativ;
- ✓ dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum şi valabilitatea acestora (dacă este cazul).

În cazul în care expertul verificator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform. Necompletarea unui câmp din Cererea de finanţare nu este considerată eroare de formă.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verificatori ai GAL, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Constituie **eroare de fond** nesemnarea declarațiilor pe propria răspundere situație în care proiectul este declarat neconform.

Solicitantul este invitat să revină la secretariatul GAL după evaluarea conformității, pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare este conformă sau să i se explice cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunoștință prin semnarea Fișei de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

După verificare pot exista două variante:

- Cererea de finanțare este declarată neconformă;
- Cererea de finanțare este declarată conformă.

Cererile de finanțare pentru care concluzia verificării a fost ”neconformă”, se returnează solicitantului. În acest caz, proiectul poate fi redepus, cu documentația pentru care a fost declarat neconform refăcută de maximum două ori pentru acelasi apel de proiecte sau se poate redepune la următorul Apel de selecție lansat de GAL pe aceeași măsură.

Experții GAL pot solicita documente și informații suplimentare în etapa de verificare a conformității proiectului, în acest caz termenul de emitere a Fișei de verificare a conformității va fi de maximum cinci zile lucrătoare. Dacă în urma solicitării informațiilor suplimentare, solicitantul trebuie să prezinte documente emise de alte instituții, aceste documente trebuie să fie emise la o dată anterioară depunerii cererii de finanțare la GAL.

De asemenea, o cerere de finanțare declarată conformă și retrasă de către solicitant (de două ori) sau restituită ca neeligibilă de două ori, nu va mai fi acceptată pentru verificare la GAL.

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare și anume verificarea eligibilității Cererii de finanțare.

3.4.2 Verificarea eligibilității Cererii de finanțare

Verificarea eligibilității se realizează în termen de 10 de zile lucrătoare pentru cererile de finanțare care nu implică vizită pe teren și maximum 20 de zile lucrătoare pentru proiectele care includ vizită pe teren. În cazul în care este necesară solicitarea de informații suplimentare în etapa de verificare a eligibilității, aceste termene se pot prelungi cu termenul maxim necesar pentru primirea răspunsului din partea solicitantului.

Solicitările de informații suplimentare pot fi adresate o singură dată de către GAL. Termenul de răspuns la solicitarea de informații suplimentare nu poate depăși cinci zile lucrătoare de la momentul luării la cunoștință de către solicitant. Informațiile nesolicitate transmise prin formularul de răspuns de către solicitant nu vor fi luate în considerare. De asemenea, nu se vor lua în considerare clarificările de natură să completeze/modifice datele inițiale ale proiectului depus. Clarificările admise vor face parte integrantă din Cererea de finanțare, în cazul în care proiectul va fi selectat. În situații

excepționale, se pot solicita și alte clarificări, a căror necesitate a apărut ulterior transmiterii răspunsului la informațiile suplimentare solicitate inițial.

Verificarea eligibilităţii tehnice și financiare constă în:

- ☑ verificarea eligibilităţii solicitantului;
- ☑ verificarea condițiilor de eligibilitate a proiectului;
- ☑ verificarea bugetului indicativ al proiectului;

Cazurile în care expertul evaluator poate solicita informaţii suplimentare sunt următoarele:

a. în cazul în care documentaţia tehnico-economică (Studiul de Fezabilitate/Documentația de Avizare pentru Lucrări de Intervenţii) conţine informaţii insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informaţii contradictorii în interiorul ei, ori, faţă de cele menţionate în Cererea de Finanţare.

b. în caz de suspiciune privitoare la amplasamentul investiţiei, se poate solicita extras de Carte funciară şi în situaţiile în care nu este obligatorie depunerea acestui document.

c. în cazul în care avizele, acordurile, autorizaţiile au fost eliberate de către autorităţile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între AFIR și instituţiile respective.

d. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare şi devizele pe obiect) există diferenţe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/neeligibile nu este făcută corect.

În cazul în care restul documentelor din Cererea de Finanţare nu sunt în conformitate cu forma cerută la „*Documentele necesare întocmirii Cererii de finanţare*”, Cererea de finanţare va fi declarată neeligibilă.

GAL poate solicita documente (altele decât cele obligatorii) sau informații suplimentare în etapa de verificare a eligibilității proiectului, daca se constată că este necesar.

În etapa de selecție a proiectelor nu se mai pot aduce documente suplimentare.

Pentru toate proiectele depuse expertul va analiza, la punctul de verificare a existenței riscului dublei finanțări Declarația pe propria răspundere a solicitantului semnată și asumată.

3.4.3 Verificarea pe teren a cererilor de finanţare

Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informaţiile cuprinse în anexele tehnice și administrative ale Cererii de Finanţare şi concordanţa acestora cu elementele existente pe amplasamentul propus. Se procedează la verificarea anumitor criterii de eligibilitate evidenţiate în etapa verificării administrative prin comparaţie cu realitatea de pe teren, pentru a se obţine o decizie rezonabilă privind corectitudinea încadrării în criteriile de eligibilitate și selecție.

Pentru proiectele de investiții, în etapa de evaluare a proiectului, exceptând situația în care în urma verificării documentare a condițiilor de eligibilitate este evidentă neeligibilitatea cererii de finanțare, experții GAL vor realiza vizita pe teren pentru proiectele care vizează modernizări (inclusiv dotări), extinderi, renovări, în scopul asigurării că datele şi informaţiile cuprinse în anexele tehnice şi administrative corespund cu elementele existente pe amplasamentul propus, în sensul corelării acestora. Verificarea pe teren se poate realiza de către GAL pentru oricare dintre proiectele depuse.

Verificarea pe teren se realizează de către GAL – pentru Cererile de Finanțare conforme **în prezența obligatorie a solicitantului proiectului.** Vizita în teren va fi comunicată solicitantului proiectului cu minimum 3 zile înainte.

Concluzia privind respectarea condițiilor de eligibilitate pentru cererile de finanțare pentru care s-a decis verificarea pe teren se va da numai după verificarea pe teren.

În urma verificării eligibilității Cererii de finanțare se va completa Fișa de verificare a eligibilității Fișa GE 1.2bL avizată de CDRJ.

În urma verificării Dosarului Cererii de Finanțare pot exista două situații, in ambele cazuri solicitantul urmand sa fie instiintat**:**

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și are un punctaj.

3.4.4. Verificarea criteriilor de selecție

Pentru toate proiectele evaluate la nivelul GAL, evaluatorii, stabiliți cu respectarea prevederilor SDL, vor verifica conformitatea și eligibilitatea proiectelor și vor acorda punctajele aferente fiecărei cereri de finanțare. Punctajele aferente fiecărui criteriu de selecție se stabilesc cu aprobarea Consiliului Director al Asociației Sargeția GAL 1. GAL va avea în vedere aplicarea criteriilor de eligibilitate și de selecție specifice Măsurii 1 din SDL, prevăzute în fișa tehnică a Măsurii 1 din cadrul strategiei, așa cum au fost acestea aprobate de către AM PNDR.

Toate verificările se realizează pe evaluări documentate, în baza unor fișe de verificare elaborate la nivelul GAL, datate și semnate de experții evaluatori și verificate de managerul GAL. Punctajul fiecărui proiect se va calcula în baza informațiilor furnizate de solicitant în cererea de finanțare și în documentele atașate acesteia.

Toate verificările efectuate de către evaluatori vor respecta principiul de verificare “4 ochi”, respectiv vor fi semnate de către doi experți - un expert care completează și un expert care verifică.

GAL va întocmi și completa o „Fișă de verificare a criteriilor de selecție” – Fișa GE 1.2cL care trebuie să cuprindă toate criteriile de selecție prevăzute în Ghidul Solicitantului. Fișa de verificare a criteriilor de selecție va fi completată și semnată, pentru toate proiectele declarate eligibile, de către cel puțin 2 experti evaluatori ai GAL care participă la procesul de selecție. Toate fișele de verificare vor fi semnate numai de către angajații GAL, chiar dacă pentru efectuarea verificărilor aceștia au beneficiat de consultanță sau suport tehnic extern.

Selecția proiectelor se efectuează fără obligativitatea prezentării proiectului tehnic.

Pentru proiectele de investiții, selecţia proiectelor se efectuează fără obligativitatea prezentării documentului care atestă evaluarea impactului preconizat asupra mediului, şi/sau de evaluare adecvată, respectiv a acordului de mediu/avizului Natura 2000, document obligatoriu a fi prezentat la momentul contractării. Aceste documente se vor prezenta cu respectarea prevederilor HG nr. 226/2015, cu completările și modificările ulterioare.

Termenul maxim de prezentare a documentului este de 3 luni de la notificarea solicitantului privind selecţia proiectului şi înainte de semnarea contractului de finanţare cu AFIR. După expirarea termenului, contractul de finanţare nu mai poate fi semnat.

Prin excepţie de la termenul prevăzut la aliniatul de mai sus, în cazul proiectelor care se supun procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului şi de evaluare adecvată sau doar de evaluare adecvată, acordul de mediu/avizul Natura 2000 se depun în termen de maximum 6 luni de la notificarea solicitantului privind selecţia proiectului şi înainte de semnarea contractului de finanţare cu AFIR. După expirarea termenului, contractul de finanţare nu mai poate fi semnat.

3.4.5 Întocmirea dosarelor administrative

La încheierea apelului de selecție în termen de maxim 30 de zile lucratoare se vor întocmi dosarele administrative pentru proiectele eligibile evaluate la nivelul GAL.

La nivelul compartimentului de verificare, evaluare, selecție a proiectelor GAL se va întocmi și completa dosarul administrativ al proiectului care trebuie să cuprindă:

- ✓ Fișa GE 1.2 aL - verificarea conformității proiectului depus,
- ✓ Fișa GE 1.2 bL - verificarea condițiilor și criteriilor de eligibilitate,
- ✓ Fișa GE 1.2 cL - verificarea criteriilor de selecție a proiectului cu punctajul aferent acestora stabilite la nivelul GAL,
- ✓ Fișa de completare a factorilor de risc,
- ✓ Pista de audit GE0.1L

Dosarele administrative vor fi înaintate Comitetului de selecție a proiectelor în ziua stabilită pentru ținerea ședinței, nu mai târziu de 35 de zile lucratoare de la încheierea apelului de depunere a proiectelor.

3.5 Procedura de selecție a proiectelor

Procedura de selecție nediscriminatorie și transparentă a proiectelor este stabilită în SDL de către GAL și aprobată de AM, prin selecția strategiei (așa cum a fost menționată în capitolul XI - ”Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL”).

Comitetul de selecţie a proiectelor este un organism tehnic, care face selecţia proiectelor, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecţie aprobă pentru finanţare proiectele care îndeplinesc punctajul minim și întocmeşte un Raport cu proiectele selectate pentru finanţare.
- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecţie analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat iar selecţia se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecţie, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim şi în suma alocată. În cazul proiectelor cu acelaşi punctaj, departajarea acestora, se face în funcţie de prioritățile stabilite.

Comitetul de selecție al GAL trebuie să se asigure de faptul că proiectul ce urmează a primi finanțare se regăsește în obiectivele propuse în SDL și se încadrează în planul financiar al GAL și, de asemenea, de faptul că implementarea proiectului reprezintă o prioritate în vederea implementării strategiei.

Selecția proiectelor se face aplicând regula de „dublu cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar că în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii Comitetului de selecție a proiectelor, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă, organizațiile din mediul urban reprezentând mai puțin de 25%. Dacă unul dintre parteneri - persoană juridică membră în Comitetul de selecție – își schimbă reprezentantul legal, noul reprezentant legal va înlocui persoana desemnată inițial să reprezinte partenerul respectiv în Comitetul de selecție, fără a fi necesare alte aprobări.

Rezultatele procesului de selecție se consemnează în **Raportul de selecție.** Acesta va fi datat, semnat și aprobat de către toți membrii prezenți ai Comitetului de Selecție, specificându-se apartenența la mediul privat sau public.

De asemenea, Raportul de selecție va prezenta semnătura reprezentantului CDRJ care participă în calitate de observator la procesul de selecție. Avizarea Raportului de selecție de către reprezentantul CDRJ reprezintă garanția faptului că procedura de selecție a proiectelor s-a desfășurat corespunzător și s-au respectat condițiile de transparență care trebuiau asigurate de către GAL. Raportul de selecție va fi datat, avizat de către Reprezentantul legal al GAL sau de un alt membru al Consiliului Director al GAL mandatat în acest sens.

Raporul de selecție va cuprinde cel puțin informații privind: Măsura din SDL pentru care s-a întocmit raportul de selecție, numărul sesiunii de depunere a proiectelor în cadrul Grupului de Acțiune Locală Asociația Sargeția GAL 1, proiecte retrase de la GAL, proiecte neeligibile, proiecte eligibile neselectate, proiecte eligibile selectate, titlul proiectului, numele și adresa solicitantului, data depunerii proiectului la GAL, valoare totală proiect (euro), valoare nerambursabilă proiect (euro și lei), contribuția privată (euro și lei), punctajul aferent fiecărui criteriu de selecție și punctajul total și starea proiectului (eligibil cu finanțare, eligibil fără finanțare, respins).

Pentru întocmirea corespunzătoare a Raportului de selecție, reprezentantul legal va înainta Comitetului de selecție următoarele:

- Pentru proiectele depuse la GAL și retrase ulterior se va prezenta Comitetului de selecție: Cererea de retragere a solicitantului
- Pentru proiectele neeligibile în urma verificării Dosarului Cererii de Finanțare se va prezenta: Notificarea beneficiarului cu privire la condițiile de neeligibilitate
- Pentru proiectele eligibile în urma verificării Dosarului Cererii de Finanțare se va prezenta Dosarul administrativ al fiecărui proiect

După încheierea etapei de verificare și selecție a proiectelor, GAL va publica pe pagina proprie de web Raportul de Selecție și îl va afișa la sediul GAL-ului, la sediile unităților administrativ-teritoriale membre în GAL, la OJFIR și CDRJ Hunedoara. GAL va înștiința printr-o notificare solicitanții asupra rezultatelor procesului de evaluare și selecție.

După publicarea raportului de selecție pe site-ul GAL, beneficiarii au la dispoziţie 5 zile lucrătoare pentru a depune contestaţii cu privire la rezultatul selecției. Contestația depusă trebuie să fie însoțită de o Notificare și de documente justificative. Contestațiile primite vor fi analizate de Comisia de contestații a GAL în baza unei proceduri interne proprii și va elabora un **Raport de contestații** întocmit de GAL (formular propriu).

După încheierea procesului de evaluare și a etapei de soluționare a contestațiilor (de maxim 5 zile lucrătoare), Comitetul de selecție al GAL va întocmi un Raport de selecție final în care vor fi înscrise: proiectele retrase, neeligibile, eligibile neselectate și eligibile selectate, valoarea acestora și numele solicitanților. Vor fi evidențiate proiectele declarate selectate în urma soluționării contestațiilor. GAL va publica Raportul de Selecție pe pagina proprie de web și îl va afișa la sediul GAL-ului, la sediile unităților administrativ-teritoriale membre în GAL, la OJFIR și CDRJ Hunedoara. GAL va înștiința solicitanții asupra rezultatelor procesului de evaluare și selecție.

Fiecare persoană implicată în procesul de evaluare și selecție a proiectelor de la nivelul GAL (evaluatori, membrii Comitetului de Selecție și membrii Comisiei de soluționare a contestațiilor) are obligația de a respecta prevederile OG nr. 66/2011 privind evitarea conflictului de interese și prevederile Cap. XII al SDL – ”Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale”.

În acest sens, persoanele implicate în procesul de evaluare și selecție de la nivelul GAL vor completa declarații pe proprie răspundere privind evitarea conflictului de interese, în care trebuie menționate cel puțin următoarele aspecte:

- Numele și prenumele declarantului;

- Funcția deținută la nivel GAL;

- Rolul în cadrul procesului de evaluare;

- Luarea la cunoștință a prevederilor privind conflictul de interese, așa cum este acesta prevăzut la art. 10 și 11 din OG nr. 66/2011, Secțiunea II – Reguli în materia conflictului de interes;

- Asumarea faptului că în situația în care se constată că această declaraţie nu este conformă cu realitatea, persoana semnatară este pasibilă de încălcarea prevederilor legislaţiei penale privind falsul în declaraţii.

Orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor sau care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau care are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa nici la procesul de verificare și nici la procesul de selecție a proiectelor.

Dacă, în urma verificărilor ulterioare, realizate de departamentele AFIR/DGDR AM PNDR/MADR se constată că nu s-au respectat regulile de evitare a conflictului de interese, așa cum sunt definite în legislația în vigoare, proiectul va fi declarat neeligibil, iar dacă a fost finanțat se va proceda la recuperarea sumelor conform legislației în vigoare.

Comitetul de selectare a proiectelor al Asociației Sargeția GAL 1: este format din 7 membrii principali și 7 membrii supleanți. Dacă unul din proiectele depuse pentru selectare, aparțin unuia din membrii comitetului, în această situație persoana (organizația) în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

3.6 DEPUNEREA PROIECTULUI LA OJFIR/CRFIR ȘI VERIFICAREA ACESTUIA

3.6.1 Depunerea proiectului la AFIR

Solicitantul/reprezentantul GAL depune proiectul, împreună cu documentele originale (pentru care s-au atașat copii) la OJFIR/CRFIR pe raza căruia acesta va fi implementat în termen de maximum 10 zile calendaristice de la Raportul de selecție final. La depunerea proiectului la OJFIR/CRFIR trebuie să fie prezenți atât solicitantul cât și un reprezentant al GAL. În cazul în care solicitantul dorește, îl poate împuternici, prin procură notarială, pe reprezentatul GAL să depună proiectul.

Dosarul cererii de finanțare conţine Cererea de finanţare însoţită de anexele administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detaşarea şi/sau înlocuirea documentelor.

Cererea de finanțare se depune în format letric într-un exemplar (original) și în format electronic (CD – 2 exemplare, care va cuprinde scan-ul cererii de finanțare) la expertul Compartimentului Evaluare (CE) al Serviciului responsabil de la nivelul OJFIR sau CRFIR.

3.6.2. Verificarea încadrării proiectului

Verificarea încadrării proiectuluise realizează la nivelul serviciului de specialitate de verificare a încadrării proiectului, către GAL sau solicitant (în funcție de natura informațiilor solicitate), termenul de răspuns fiind de maximum cinci zile de la momentul luării la cunoștință de către solicitant/GAL.

Dacă în urma solicitării informațiilor suplimentare, solicitantul trebuie să prezinte documente, aceste documente trebuie să fie emise la o dată anterioară depunerii Cererii de Finanțare la GAL/AFIR.

Fișa de verificare a încadrării proiectului (E1.2.1L) cuprinde două părți:

❖ **Partea I – Verificarea conformității documentelor**

Toate cererile de finanțare depuse la structurile teritoriale ale AFIR trebuie să fie însoțite în mod obligatoriu de dosarul administrativ care trebuie să cuprindă obligatoriu următoarele:

- Fișa de verificare a conformității, întocmită de GAL (formular propriu - GE 1.2aL) și avizată de CDRJ;
- Fișa de verificare a eligibilității, întocmită de GAL (formular propriu - GE 1.2bL) și avizată de CDRJ;
- Fișa de verificare a criteriilor de selecție, întocmită de GAL (formular propriu – GE 1.2cL) și avizată de CDRJ;
- Copii ale declarațiilor persoanelor implicate în procesul de evaluare și selecție de la nivelul GAL, privind evitarea conflictului de interese (formular propriu);
- Raportul de contestații, întocmit de GAL (formular propriu) - dacă este cazul.
- Raportul de selecție final, întocmit de GAL (formular propriu) și avizat de CDRJ;
- Notificările beneficiarilor cu privire la eligibilitatea/neeligibilitatea Cererii de finanțare;
- Pista de audit.

Expertul CE SAFPD/SLIN-OJFIR/CRFIR/SIBA-CRFIR care primește cererea de finanțare trebuie să se asigure de prezența celor trei fișe de verificare (conformitate, eligibilitate, criterii de selecție), a Raportului de selecție final, întocmite de GAL și de copiile declarațiilor privind evitarea conflictului de interese. Raportul de selecție final va prezenta semnătura reprezentantului CDRJ care participă în calitate de observator la procesul de selecție. În cazul în care este mandatată o altă persoană să avizeze Raportul de selecție, la dosarul administrativ al GAL trebuie atașat documentul prin care această persoană este mandatată în acest sens.

Experții OJFIR/CRFIR pot solicita documente și informații suplimentare în etapa de verificare a proiectului, către GAL sau solicitant (în funcție de natura informațiilor solicitate). Dacă în urma solicitării informațiilor suplimentare, solicitantul trebuie să prezinte documente emise de alte instituții, aceste documente trebuie să fie emise la o dată anterioară depunerii cererii de finanțare la GAL.

În cazul în care Raportul de selecție final este aferent unui Apel lansat în baza strategiei modificate, data depunerii proiectelor la OJFIR/CRFIR trebuie să fie ulterioară datei aprobării „Notei de aprobare a modificării Contractului de finanțare", de către OJFIR ca urmare a modificării Strategiei de Dezvoltare Locală.

❖ **Partea a II-a – Verificarea încadrării proiectului**

Se va verifica încadrarea corectă a proiectului, respectiv utilizarea corectă a Cererii de Finanțare folosită pentru depunere. Se va utiliza ca bază de verificare descrierea măsurii aferente, existentă în SDL a GAL care a selectat proiectul, respectiv încadrarea corectă în Domeniul de intervenție principal al măsurii (conform Regulamentului (UE) nr. 1305/2013) corelat cu indicatorii specifici corespunzători domeniului de intervenție.

Cererile de Finanțare pentru care concluzia verificării a fost că proiectul nu este încadrat corect, în baza unuia sau mai multor puncte de verificare din Partea a II-a, vor fi înapoiate GAL/solicitanților.

Solicitanții pot reface proiectul și îl pot redepune la GAL în cadrul următorului Apel de selecție lansat de GAL pentru aceeași măsură, urmând să fie depus la OJFIR în baza unui alt Raport de selecție.

O cerere de finanțare pentru care concluzia a fost că proiectul nu este încadrat corect de două ori pentru puncte de verificare specifice formularului E1.2.1L – Partea a II – a, în cadrul sesiunii unice de primire a proiectelor lansată de AFIR, nu va mai fi acceptată pentru verificare.

De asemenea, o cerere de finanțare declarată conformă și retrasă de către solicitant (de două ori), nu va mai fi acceptată pentru verificare la OJFIR/CRFIR.

3.6.3 Verificarea Cererii de finanțare la AFIR

Verificarea eligibilității Cererii de Finanțare se realizează, la nivelul OJFIR sau CRFIR, în funcție de tipul proiectului și categoria beneficiarului. Experții CE SAFPD/SLIN-OJFIR/CRFIR/SIBA-CRFIR vor completa Fișa de evaluare generală a proiectului. (E1.2), care cuprinde două secțiuni:

Secțiunea A – verificarea criteriilor de eligibilitate a proiectului

Secțiunea B – verificarea criteriilor de selecție a proiectului

Verificarea eligibilităţii tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilităţii solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate a investiției;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;

În vederea verificării eligibilității, expertul OJFIR/CRFIR va consulta inclusiv prevederile SDL - anexă la Acordul – cadru de finanțare încheiat între GAL și AFIR pentru Sub-măsura 19.4 - *„Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare*“. Conform prevederilor PNDR 2014 – 2020, operațiunile implementate prin LEADER trebuie să îndeplinească cel puțin condițiile generale de eligibilitate prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1305/2013, Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, precum și cele prevăzute în cap. 8.1 din PNDR și să contribuie la atingerea obiectivelor stabilite în SDL.

Se verifică: dacă solicitantul se regăsește în categoria de beneficiari eligibili menționați în fișa măsurii din SDL, dacă localizarea proiectului/investiția, respectiv toate cheltuielile aferente implementării proiectelor vor fi efectuate pe teritoriul GAL.

Pentru proiectele de investiții, în cazul în care proiectul este amplasat atât pe teritoriul GAL, cât și în zona adiacentă acestuia, finanțarea proiectului este eligibilă cu respectarea următoarelor condiții: solicitantul să aibă sediu sau punct de lucru pe teritoriul acoperit de GAL, investiția să se realizeze pe teritoriul GAL.

În conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013, nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de finanțare în cadrul măsurilor PNDR 2014-2020. În cazul constatării unor astfel de situații, în orice etapă de derulare a proiectului, acesta este declarat neeligibil și se procedează la recuperarea sprijinului financiar, dacă s-au efectuat plăți.

Pentru toate proiectele expertul va analiza, la punctul de verificare a Declarației pe propria răspundere a solicitantului, dacă există riscul dublei finanțări, prin compararea documentelor depuse referitoare la elementele de identificare ale serviciilor finanțate prin alte programe sau măsuri din PNDR, cu elementele descrise în cererea de finanțare.

3.6.4 Verificarea pe teren a Cererilor de finanțare

Pentru proiectele de investiții, în etapa de evaluare a proiectului, exceptând situația în care în urma verificării documentare a condițiilor de eligibilitate este evidentă neeligibilitatea cererii de finanțare, experții CE vor realiza vizita pe teren pentru toate proiectele care vizează modernizări (inclusiv dotări), extinderi, renovări, în scopul asigurării că datele şi informaţiile cuprinse în anexele tehnice şi administrative corespund cu elementele existente pe amplasamentul propus, în sensul corelării acestora.

Concluzia privind respectarea condițiilor de eligibilitate pentru cererile de finanțare pentru care s-a decis verificarea pe teren se va da numai după verificarea pe teren.

Expertul verificator poate să solicite informații suplimentare în etapa de verificare a eligibilității, dacă este cazul. Solicitările de informații suplimentare pot fi adresate o singură dată de către entitatea la care se află în evaluare cererea de finanțare solicitantului sau GAL-ului, în funcție de natura informațiilor solicitate. Termenul de răspuns la solicitarea de informații suplimentare nu poate depăși cinci zile lucrătoare de la momentul luării la cunoștință de către solicitant/GAL. Informațiile nesolicitate transmise prin formularul E3.4L de către solicitant/GAL nu vor fi luate în considerare. De asemenea, nu se vor lua în considerare clarificările de natură să completeze/modifice datele inițiale ale proiectului depus. Clarificările admise vor face parte integrantă din Cererea de finanțare, în cazul în care proiectul va fi selectat.

Un exemplar al Cererilor de finanțare care au fost declarate neeligibile de către OJFIR/CRFIR (copie, în format electronic - CD) vor fi restituite solicitanților, pe baza unui proces-verbal de restituire, încheiat în 2 exemplare, semnat de ambele părți.

Cererile de finanțare declarate neeligibile de către OJFIR/CRFIR pot fi corectate/completate și redepuse de către solicitanți la GAL, în cadrul următorului Apel de selecție lansat de GAL pentru aceeași măsură. Cererile de finanțare refăcute vor intra din nou într-un proces de evaluare și selecție la GAL și vor fi redepuse la OJFIR/CRFIR în baza Raportului de selecție aferent noului Apel de selecție lansat de către GAL pentru aceeași măsură. Cererile de finanțare pot fi declarate neeligibile de maximum două ori de către OJFIR/CRFIR, în cadrul sesiunii de primire a proiectelor lansată de AFIR. Al doilea exemplar (copie) al Cererilor de finanțare declarate neeligibile va rămâne la entitatea la care au fost depuse inițial, pentru eventuale verificări ulterioare (Audit, DCA, Curtea de Conturi, comisari europeni, eventuale contestații etc.).

După finalizarea procesului de verificare a conformității și eligibilității, solicitanţii ale căror cereri de finanţare au fost declarate eligibile/neeligibile precum și GAL-ul care a realizat selecția proiectelor vor fi notificaţi de către CE SLIN/SAFPD - OJFIR/CRFIR/ CE SIBA - CRFIR privind rezultatul verificării cererilor de finanțare. GAL va primi o copie a formularului comunicat solicitantului, prin e-mail cu confirmare de primire.

3.6.5 Contestațiile

Contestaţiile privind decizia de finanţare a proiectelor rezultată ca urmare a verificării eligibilității de către OJFIR/CRFIR pot fi depuse în termen de cinci zile lucrătoare de la primirea notificării (data luării la cunoștință de către solicitant), la sediul OJFIR/CRFIR care a analizat proiectul.

Un solicitant poate depune o singură contestație aferentă unui proiect. Vor fi considerate contestații și analizate doar acele solicitări care contestă elemente tehnice sau legale legate de eligibilitatea proiectului depus și/sau valoarea proiectului declarată eligibilă/valoarea sau intensitatea sprijinului public acordat pentru proiectul depus.

Termenul maxim pentru a răspunde contestaţiilor adresate este de 30 de zile calendaristice de la data înregistrării la structura care o soluționează.

Un expert din cadrul serviciului care a instrumentat contestația va transmite solicitantului o notificare privind contestația depusă și o copie a Raportului de contestații. În cazul în care, în urma unei contestații, bugetul indicativ și planul financiar sunt refăcute de către experții verificatori, solicitantantul va fi înștiințat privind modificările prin notificare. Contractul de finanțare va avea, ca anexă, aceste documente refăcute. În cazul în care solicitantul nu este de acord cu bugetul și planul financiar modificat, contractul de finanțare nu se va încheia.

3.6.6 Utilizarea fondurilor disponibile

Sumele aferente proiectelor selectate de GAL care au fost retrase, declarate neconforme sau neeligibile de către AFIR pot fi realocate în cadrul aceleiași măsuri, în cadrul aceluiași apel de selecție sau la următorul apel de selecție.

În situația în care, în cadrul aceleiași sesiuni, un solicitant declarat eligibil și selectat de către GAL se retrage și rămâne astfel o sumă disponibilă, această sumă poate fi alocată unui alt solicitant declarat eligibil, dar care nu a fost selectat de către GAL.

De asemenea, în situația în care un solicitant declarat eligibil și selectat de către GAL este declarat neeligibil de către AFIR și rămâne în acest fel o sumă disponibilă, această sumă poate fi realocată unui alt solicitant declarat eligibil dar neselectat de către GAL, în cadrul aceluiași apel. În acest sens, se va întocmi o listă cu proiectele eligibile neselectate, în ordinea descrescătoare a punctajului şi cu respectarea criteriilor de departajare; aceste proiecte vor putea fi finanţate pe baza ierarhizării acestora, în limita fondurilor disponibile.

Aceeași procedură se aplică și atunci când este ultima sesiune sau când pentru sesiunea respectivă a fost alocată întreaga sumă aferentă măsurii respective din planul financiar al GAL.

În ambele situații, GAL va emite un Raport de selecție suplimentar aferent aceleiași sesiuni, în care se va menționa sursa de finanțare (fonduri disponibile/măsură, provenite în urma rezilierii contractelor de finanțare, din economii realizate la finalizarea contractelor de finanțare, sume neangajate ca urmare a neîncheierii contractelor, sume rezultate prin declararea ca neeligibile la nivelul AFIR a unor proiecte declarate eligibile si selectate de către GAL) și se vor evidenția proiectele selectate ulterior. Emiterea Raportului de selecție suplimentar se realizează cu respectarea condițiilor impuse în cazul Raportului de selecție (avizare și publicitate).

Pe durata procesului de evaluare, solicitanții, personalul GAL și personalul AFIR vor respecta legislația incidentă, precum și versiunea Ghidului de implementare și a Manualului de procedură pentru Sub-măsura 19.2, în vigoare la momentul publicării apelului de selecție de către GAL. În situația în care, pe parcursul derulării apelului de selecție, au intervenit modificări ale legislației, evaluarea proiectelor se va realiza în conformitate cu cerințele apelului de selecție modificat, adaptate noilor prevederi legislative.

3.7 CONTRACTAREA SPRIJINULUI NERAMBURSABIL

Pentru proiectele selectate, AFIR notifică Beneficiarul privind selectarea Cererii de finanțare în vederea prezentării documentelor necesare contractării precum și a documentelor originale depuse în copie la Dosarul Cererii de finanțare, pentru ca expertul AFIR să verifice conformitatea cu originalul acestora.

După soluţionarea contestaţiilor, AFIR va notifica solicitantul privind selectarea Cererii de finanțare în vederea semnarii Contractului de Finantare pentru toate proiectele eligibile cu punctajul mai mare sau egal decât ultimul proiect intrat la finanţare, precum și proiectele cu punctajul total mai mare sau egal decât pragul de calitate lunar/trimestrial dar mai mic decât punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare în situația în care nu sunt proiecte eligibile fără finanțare în Lista proiectelor nefinanţate din Raportul de Selecție Lunar/Trimestrial.În urma depunerii la AFIR a Cererii de finanțare și a documentelor în original solicitate la contractare, pe suport de hartie, un proiect selectat poate fi declarat:

- ☑ **selectat pentru finanțare**, dacă în urma verificării documentelor sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție, caz în care se va notifica solicitantul în vederea prezentării la CRFIR în maxim 15 zile lucrătoare pentru luare la cunoştinţă, în vederea **semnării Contractului de finanţare** (Anexa nr. 4 la Ghidul solicitantului).

În cazul în care solicitantul nu se prezintă în termenul precizat în Notificare pentru a lua la cunoştinţă Contractul de Finanţare şi nici nu anunţă AFIR că nu se poate prezenta în termen, atunci **se consideră că a renunţat la ajutorul financiar nerambursabil**;

- ☑ **neselectat pentru finanțare**, dacă în urma verificării documentelor nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție, caz în care se va notifica solicitantul.

Verificarea conformității la încheierea Contractului de finanţare:

Efectuarea conformităţii se va realiza **înainte de semnarea Contractului de finanţare** şi constă în verificarea Cererii de finanțare, respectiv dacă documentele originale aflate în posesia solicitantului corespund cu Cererea de finanțare depusă pe format de hârtie.

Obiectul Contractului de finanţare îl reprezintă **acordarea finanţării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de finanțare asumată de către solicitant**.

Beneficiarului i se va acorda finanţarea nerambursabilă în termenii şi condiţiile stabilite în Contractul de Finanţare şi anexele acestuia, inclusiv în Cererea de finanțare aprobată, pe care acesta **are obligaţia de a le respecta.**

IMPORTANT !

Se recomandă ca solicitantul, respectiv beneficiarul sprijinului financiar, să consulte integral textul Contractului de finanţare şi al anexelor acestuia, să-și asume cele prevăzute în acestea iar după semnarea contractului, trebuie să se asigure că a intrat în posesia acestora.

Atenție! În cazul în care expertul verificator descoperă modificări ulterioare aduse documentelor scanate în format electronic, proiectul este considerat **neeligibil** şi nu se va mai încheia Contractul de finanţare.

IMPORTANT!

Pentru **categoriile de beneficiari** ai finanţării din FEADR **care**, după selectarea/contractarea proiectului, precum şi în perioada de monitorizare, **îşi schimbă tipul şi dimensiunea întreprinderii avute la data depunerii cererii de finanţare**, în sensul trecerii de la categoria de

micro-întreprindere la categoria de mică sau mijlocie, respectiv de la categoria întreprindere mică sau mijlocie la categoria alte întreprinderi, **cheltuielile pentru finantare raman eligibile**, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, conform prevederilor art. 10 din HG nr. 226/2015, cu modificările şi completările ulterioare.

Atenţie! *În vederea încheierii Contractului de finanţare, solicitantul se va prezenta la sediul OJFIR (cazul proiectelor fără C+M)/CRFIR (cazul proiectelor cu C+M) cu un exemplar al dosarului Cererii de finanțare şi a documentelor anexe pe suport de hârtie, conform documentaţiei depuse on - line, care va rămâne la OJFIR/CRFIR. Pentru confruntarea documentelor copie depuse atât pe suport de hârtie, cât și on-line, se va prezenta totodată și dosarul cuprinzând documentele în original. Exemplarul original al Cererii de Finantare si al anexelor va fi pastrat la AFIR pentru întocmirea dosarului administrativ.*

În vederea încheierii Contractului de Finanțare în termen de maxim 4 luni/ 7 luni după caz, de la primirea Notificării privind selectarea Cererii de Finanțare, solicitantul va depune la sediul OJFIR (cazul proiectelor fără C+M)/ CRFIR (cazul proiectelor cu C+M) următoarele documente, cu caracter obligatoriu:

1. ***Un exemplar original al Cererii de Finanțare şi a documentelor anexe*** pe suport de hârtie, conform documentaţiei depuse on - line. Pentru confruntarea documentelor depuse atât pe suport de hartie, cât și on-line, beneficiarul va prezenta și exemplarul original al Cererii de Finanțare, cu anexele aferente.

2. ***Documentul/ documentele în original, care dovedesc capacitatea şi sursa de cofinanţare*** **privată** a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului. În cazul în care dovada co-finanţării se prezintă **prin extras de cont,** acesta va fi vizat şi datat de instituția financiară cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la OJFIR / CRFIR și va fi însoțit de Angajamentul solicitantului (model afișat pe site www.afir.info) că minimum 50% din disponibilul de cofinanțarea privată va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. AFIR va verifica cheltuielile în extrasul de cont depus la dosarul aferent primei tranșe de plată.

În cazul în care implementati mai multe proiecte în cadrul PNDR, trebuie să prezentați dovada cofinanţării private cumulat pentru toate proiectele.

Se va depune totodată, un document de la instituția financiară cu datele de identificare a acesteia și a contului aferent proiectului FEADR - denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR (în original);

3. **Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale şi sociale** emise de Direcţia Generală a Finanţelor Publice și de primăriile pe raza cărora îşi au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) şi dacă este cazul, graficul de reeşalonare a datoriilor către bugetul consolidat, (în original).

4. Document emis de DSP județeană (dacă este cazul) conform protocolului de colaborare dintre AFIR şi MS publicat pe pagina de internet www.afir.info;

5. Document emis de DSVSA (dacă este cazul), conform Protocolului de colaborare dintre AFIR şi ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info

6. Document emis de ANPM conform protocolului de colaborare AFIR ANPM-GM**:** a) Clasarea notificării

sau

b) Decizia etapei de încadrare ca document final (prin care se precizează că proiectul nu se supune evaluării impactului asupra mediului şi nici evaluării adecvate)

sau

c) Acord de mediu în cazul în care se impune evaluarea impactului preconizat asupra mediului sau

d) Acord de mediu în cazul evaluării impactului asupra mediului și de evaluare adecvată (daca este cazul)

sau

e) Aviz Natura 2000 pentru proiectele care impun doar evaluare adecvată.

Termenul de prezentare a documentului emis de ANPM menționat la literele a / b este de maximum 4 luni de la primirea de către solicitant a notificării privind selectarea Cererii de finanțare, iar termenul de prezentare a documentului emis de ANPM menționat la literele c/d/e, este de 7 luni de la primirea notificării privind selectarea cererii de finanțare. Documentul solicitat se depune înainte de semnarea contractului de finanțare cu AFIR.

După expirarea termenului, Contractul de Finanţare nu mai poate fi semnat.

7. Cazier judiciar (fără înscrieri privind sancţiuni economico-financiare) al solicitantului si reprezentantului legal, în original, valabil la data încheierii contractului de finantare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

8. Cazier fiscal al solicitantului (în original)

9. Extras de Carte Funciară pentru informare, dacă este cazul.

Atenție!

Nedepunerea documentelor obligatorii în termenele prevăzute conduce la neîncheierea Contractului de finanţare!

În urma depunerii la AFIR a Cererii de Finanțare și a documentelor anexe solicitate pe suport de hartie, în vederea contractării, un proiect selectat poate fi declarat neeligibil, dacă în urma verificării acestora nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate.

Mai mult, în cazul nedepunerii de către solicitanți a dovezii co-finanţării, în termenul menționat în cuprinsul notificării, în vederea încheierii Contractului de finanţare, aceștia vor fi restricţionaţi de a beneficia de finanţare FEADR până la sesiunea continuă a anului următor.

Pentru investiţiile care prevăd construcţii-montaj, proiectul tehnic de execuţie (însoțit de graficul de realizare a investiției, în cazul în care investiția se realizează pe baza acestuia) se avizează după semnarea contractului de finanţare de către AFIR.

Durata de execuţie a Contractului de Finanţare este de maximum:

- ***» 36 de luni (3 ani)*** *pentru proiectele care prevăd investiţii cu construcţii montaj*
- ***» 24 de luni (2 ani)*** *pentru proiectele de investiţii care includ achiziţii simple de bunuri/ utilaje, instalaţii, echipamente și dotări noi, de mijloace de transport specializate.*

Duratele de execuție prevăzute mai sus **pot fi prelungite cu maximum 6 luni**, cu acordul prealabil al AFIR şi **cu aplicarea penalităților specificate** în Contractul de Finanțare, la valoarea rămasă, cu excepția investițiilor care prevăd adaptarea la standardele europene, caz în care această prelungire nu poate depăşi termenul de grație legal impus pentru adaptarea la standarde.

Duratele de execuție prevăzute mai sus, se suspendă, în situația în care pe parcursul implementării proiectului se impune obținerea, din motive neimputabile beneficiarului, de avize/ acorduri/ autorizații, după caz, pentru perioada de timp necesară obținerii acestora.

Durata de valabilitate a Contractului de Finanţare - *Cuprinde durata de execuţie a contractului, la care se adaugă* ***5 ani de monitorizare de la data ultimei plăţi*** *efectuată de Autoritatea Contractantă.*

De asemenea, pe o perioadă de 5 ani de la ultima tranşa de plată efectuată de Agenţie, Beneficiarul se obligă să:

☑ respecte și să mențină criteriile de eligibilitate şi de selecţie;

☑ să nu modifice obiectivele prevăzute în Studiul de Fezabilitate, parte integrantă din Contractul şi Cererea de finanțare,

☑ să nu înstrăineze investiţia;

☑ să nu îşi înceteze activitatea pentru care va fi finanţat.

Atenție! În cazul nerespectării acestora, sumele acordate vor fi recuperate integral.

Modificarea Contractului de finanţare se poate realiza numai în cursul duratei de execuţie a acestuia stabilită prin contract şi nu poate avea efect retroactiv. Orice modificare se va face cu acordul ambelor părţi, cu excepţia situaţiilor în care intervin modificări ale legislaţiei aplicabile finanţării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar Beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.

Orice modificare la Contractul de Finanţare sau la anexele acestuia se realizează în scris prin Notă de aprobare. Notele de aprobare vor fi încheiate în aceleaşi condiţii ca şi Contractul de Finanţare. Astfel:

▪ în cazul modificării adresei, a sediului administrativ, a contului bancar sau al băncii pentru proiectul PNDR, în caz de înlocuire a responsabilului legal sau administratorului fără a se modifica datele de identificare ale firmei, Beneficiarul se obligă a notifica Autoritatea Contractantă. Notificarea Beneficiarului va fi însoţită de documente justificative eliberate în conformitate cu legislaţia în vigoare de autorităţile competente.

Conform prevederilor art. 2 (2) din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului, în sensul finanțării, al gestionării și al monitorizării PAC, „**forța majoră" și „circumstanțele excepționale**" sunt recunoscute, în special, în următoarele cazuri:

(a) decesul beneficiarului;

(b) incapacitatea profesională pe termen lung a beneficiarului;

(c) o catastrofă naturală gravă care afectează puternic investiţia;

(d) distrugerea accidentală a clădirilor destinate investiţiei;

e) exproprierea întregii investiţii sau a unei mari părți a acesteia, dacă exproprierea respectivă nu ar fi putut fi anticipată la data depunerii cererii.

În cazul apariţiei forţei majore/ circumstanţelor excepţionale, caz în care durata de execuţie a proiectului aferent Contractului de finanţare se suspendă, beneficiarul are obligaţia:

- de a notifica AFIR în maxim 5 zile de la producerea evenimentului;
- de a prezenta AFIR documente justificative emise de către autorităţile competenţe în maxim 15 zile de la producerea evenimentului;
- de a notifica AFIR în maxim 5 zile de la încetarea producerii evenimentului.

În cazul apariţiei forţei majore/ circumstanţelor excepţionale, demonstrată de beneficiar prin depunerea de documente conform prevederilor legislației în vigoare, nu se va recupera sprijinul acordat la prima tranşă şi nu se va acorda sprijinul aferent tranşei a doua, în cazul în care situaţia nu poate fi remediată în termenul de suspendare a Contractului de finanţare.

Conform prevederilor art 63 din Regulamentul (UE) nr. 809/2014 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și eco-condiționalitatea, în cazul în care suma solicitată de Beneficiar prin Cererea de plată este mai mare cu 10% față de suma stabilită în urma verificării Dosarului cererii de plată, Beneficiarului i se va aplica o sancțiune egală cu valoarea diferenţei dintre suma solicitată şi suma stabilită.

Precizăm că, în cazul unei operaţiuni constând în investiţii în activităţi de producţie, contribuţia publică se recuperează dacă în termen de 7 ani de la efectuarea plăţii finale către beneficiar, activitatea de producţie în cauză este delocalizată în afara Uniunii Europene.

Obiectul Contractului de finanţare îl reprezintă acordarea finanţării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de finanțare asumată de către solicitant.

Beneficiarului i se va acorda finanţarea nerambursabilă în termenii şi condiţiile stabilite în Contractul de Finanţare şi anexele la aceasta, inclusiv în Cererea de finanțare aprobată, pe care acesta are obligaţia de a le respecta.

La depunerea Cererii de finanțare, solicitantul își va da acordul în ceea ce privește publicarea pe site-ul A.F.I.R. a datelor de contact (denumire, CUI, adresă, telefon, denumire/valoare proiect).

PRECIZĂRI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI

Pentru Beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiţiei în formularul Cererii de finanțare, AFIR poate să acorde un avans de maxim 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Avansul poate fi solicitat de beneficiar până la depunerea primei Cereri de plată.

Beneficiarul poate primi valoarea avansului numai după primirea avizului favorabil din partea AFIR asupra cel puțin a unei proceduri de achiziții şi numai după semnarea contractului de finanţare.

Plata avansului aferent Contractului de finanţare este condiţionată de constituirea unei garanţii eliberate de o instituţie financiară bancară sau nebancară înscrisă în registrul special al Băncii Naţionale a României, în procent de 100% din suma avansului. Cuantumul avansului este prevăzut în Contractul de Finanţare încheiat între beneficiar şi AFIR.

Garanția aferentă avansului trebuie constituită la dispoziția AFIR pentru o perioadă egală cu durata de execuție a contractului și va fi eliberată în cazul în care AFIR constată că suma cheltuielilor reale efectuate, care corespund contribuţiei financiare a Uniunii Europene şi contribuţiei publice naţionale pentru investiţii, depăşeşte suma avansului.

Beneficiarul trebuie să justifice avansul primit de la Autoritatea Contractantă pe baza documentelor justificative solicitate de AFIR conform Instrucţiunilor de plată, Anexa V la Contractul de Finanţare până la expirarea duratei de realizare a investiţiei prevăzute în contractul de finanțare, respectiv la ultima tranșă de plată.

Beneficiarul care a încasat de la Autoritatea Contractantă plata în avans şi solicită prelungirea perioadei maxime de execuţie aprobate prin contractul de finanţare, este obligat înaintea solicitării prelungirii duratei de execuţie iniţiale a contractului să depuna la Autoritatea Contractantă documentul prin care dovedește prelungirea valabilității Scrisorii de Garanție Bancară/Nebancară, poliţă de asigurare care să acopere întreaga perioada de execuţie solicitată la prelungire.

AFIR efectuează plata avansului în contul beneficiarilor, deschis la Trezoreria Statului sau la o instituţie bancară

PRECIZĂRI REFERITOARE LA MODIFICAREA CONTRACTULUI DE FINANŢARE

- ✓ Beneficiarul poate solicita modificarea Contractului de finanţare n**umai în cursul duratei de execuţie** a acestuia stabilită prin contract şi nu poate avea efect retroactiv.
- ✓ Orice modificare la contract se va face **cu acordul ambelor părţi**, cu excepţia situaţiilor în care intervin modificări ale legislaţiei aplicabile finanţării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar Beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.
- ✓ Beneficiarul poate efectua **modificări tehnice şi financiare**, în sensul realocărilor între liniile bugetare, **dacă acestea nu schimbă scopul principal al proiectului** și **nu afectează funcționalitatea investiției, criteriile de eligibilitate și selecție** pentru care proiectul a fost selectat și contractat iar modificarea financiară se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile și fără diminuarea valorii totale eligibile a proiectului, cu notificarea prealabilă a Autorității Contractante, fără a fi însă necesară amendarea Contractului de finanţare prin act adiţional.

Solicitantul/beneficiarul trebuie să depună din proprie inițiativă toate eforturile pentru a lua cunoştintă de toate informațiile publice referitoare la măsura/submăsura din PNDR 2014-2020, schema de ajutor pentru care depune proiectul în cadrul PNDR 2014 – 2020 în vederea selectării pentru finanțare şi să cunoască toate drepturile şi obligațiile prevăzute în contractul de finanțare înainte de semnarea acestuia.

Autoritatea Contractantă poate înceta valabilitatea Contractului, de plin drept, printr-o notificare scrisă adresată beneficiarului, fără punere în întârziere, fără nicio altă formalitate şi fără intervenţia instanţei judecătoreşti în următoarele situaţii:

- **constatarea unei nereguli** cu privire la încheierea ori executarea Contractului,

-**beneficiarul este declarat în stare de incapacitate de plată ,**

-a fost declanşată procedura **falimentului**,

-Autoritatea Contractantă constată că:

- **cele declarate** pe proprie răspundere de beneficiar, prin reprezentanţii săi, **nu corespund realităţii, documentele/autorizaţiile/avizele** depuse în vederea obţinerii finanţării nerambursabile **sunt constatate ca fiind neadevărate/false/incomplete/expirate/inexacte/ nu corespund realităţii**

În aceste cazuri, beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanţare nerambursabilă, împreună cu dobânzi şi penalităţi în procentul stabilit conform dispoziţiilor legale în vigoare şi în conformitate cu dispoziţiile contractuale,

Prin excepție, în situația în care neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este de natură a afecta condiţiile de eligibilitate şi selecţie a proiectului, recuperarea sprijinului financiar se va realiza în mod proporțional cu gradul de neîndeplinire.

Anterior încetării Contractului de finanţare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul şi/sau plăţile ca o măsură de precauţie, fără o avertizare prealabilă.

În condiţiile legii, Contractul de Finanţare pentru proiectele finanţate din FEADR, precum şi toate drepturile şi obligaţiile ce decurg din acesta nu pot face obiectul cesiunii, fără acordul expres şi prealabil al AFIR.

Pentru asigurarea finanţării cheltuielilor necesare derulării proiectului, beneficiarul finanţării din FEADR poate constitui garanţii în favoarea unei instituţii de credit, sub forma ipotecării investiţiei care face obiectul Contractului de finanţare, cu notificarea AFIR în condiţiile legii şi cu respectarea prevederilor Contractului de finanţare în cauză.

Beneficiarul este obligat să transmită AFIR o copie a contractului de credit şi ipotecă, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la semnarea acestuia.

3.8 ACHIZIȚIILE

Derularea procedurii de achiziții pentru bunuri și execuție lucrări se poate face începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie răspundere, cu mențiunea că derularea contractului de achiziții pentru bunuri, servicii (managementul proiectului) și execuție lucrări va începe după semnarea contractului de finanțare și după avizul favorabil din partea AFIR.

Întreaga procedură de achiziții servicii, bunuri cu sau fara montaj şi de executie lucrari (constructii, modernizari) în cadrul proiectelor finanţate prin PNDR se va derula on-line pe site-ul www.afir.info, conform prevederilor Manualului de achiziții și instrucțiunilor de publicare disponibile pe site-ul Agentiei (tutoriale), valabile atât pentru beneficiari cât și pentru ofertanți, condiția cerută fiind autentificarea beneficiarului/solicitantului pe site-ul www.afir.info.

Pentru încheierea **contractelor cu firmele de consultanţă** puteţi consulta Modelul de Contract de Prestări Servicii Profesionale de Specialitate, precum şi Recomandări în vederea încheierii contractelor de prestări servicii de consultanţă şi/sau proiectare, publicate pe pagina oficială

AFIR la secţiunea: Informaţii Generale >> Rapoarte şi Liste >> Listă firme de consultanţă. Aceste documente au un caracter orientativ, părţile având libertatea de a include în contractul pe care îl veţi semna, clauzele cele mai potrivite şi adaptate serviciilor vizate de respectivele contracte.

La sesizarea motivată și susținută cu dovezi a unui beneficiar/ contractor cu finanțare din FEADR, cu privire la consultanții/ contractorii/ beneficiarii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, cu excepția cazurilor de forță majoră, AFIR/ MADR, după o verificare prealabilă și în baza unui act administrativ de constatare, poate să includă și să facă publice informațiile despre aceștia în *Lista consultanților/ contractorilor/ beneficiarilor care nu își respectă obligațiile contractuale*. Informații privind consultanții, contractorii și beneficiarii sprijinului financiar neambursabil care nu își respectă obligațiile contractuale vor putea fi consultate pe site-ul oficial al AFIR.

În contextul derulării achiziţiilor private, **conflictul de interese** se defineşte prin:

A. Conflictul de interese între beneficiar/ comisiile de evaluare și ofertanţi:

Acţionariatul beneficiarului (până la proprietarii finali), reprezentanţii legali ai acestuia, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (administratori, membri în consilii de administrație etc) și membrii comisiilor de evaluare:

a. dețin acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți sau subcontractanți;
b. fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membrii ai consiliilor de administraţie etc.) sau de supervizare ale unuia dintre ofertanţi sau subcontractanţi;
c. sunt în relație de rudenie până la gradul IV sau afin cu persoane aflate în situațiile de mai sus.

B. Conflictul de interese între ofertanţi:

Acționariatului ofertanților (până la proprietarii finali), reprezentanții legali, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (consilii de administrație etc):

a. Dețin pachetul majoritar de acțiuni la celelalte firme participante pentru aceeași achiziție (OUG 66/2011);
b. Fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membri ai consiliilor de administraţie etc.) sau de supervizare ale unui alt ofertant sau subcontractant;
c. Sunt în relație de rudenie până la gradul IV sau afin cu persoane aflate în situațiile de mai sus.

Nerespectarea de către beneficiarii FEADR a Instrucţiunilor privind achiziţiile private -anexă la contractul de finanţare atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziţiei de servicii, lucrări sau bunuri.

Pe parcursul derulării procedurilor de achiziţii, la adoptarea oricărei decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

d. Nediscriminarea;
e. Tratamentul gal;
f. Recunoaşterea eciprocă;
g. Transparenţa;
h. Proporţionalitatea;
i. Eficienţa utilizării fondurilor;
j. Asumarea răspunderii.

Beneficiarul va depune la OJFIR/ CRFIR, Declaraţia de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziţie (exceptând dosarele de servicii).

În cazul în care beneficiază de avans, beneficiarul poate de asemenea să depună la OJFIR/CRFIR Declaraţia de e şalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziţie (inclusiv dosarele de servicii).

În cazul proiectelor pentru care se decontează TVA-ul de la bugetul de stat conform prevederilor legale în vigoare, beneficiarii trebuie să depună şi Declaraţia de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plata distinctă pentru TVA.

În cazul în care beneficiarul nu depune Declaraţia de eşalonare în termenul prevazut, aceasta se va depune cel târziu o dată cu prima tranşă a Dosarului cererii de plată.

Atenţie! Solicitanţii care vor derula procedura de achiziţii servicii, cu o valoare mai mare de 15.000 euro înainte de semnarea Contractului de finanţare cu AFIR, vor respecta prevederile procedurii de achiziţii servicii dinManualul de achiziţii postat pe pagina de web AFIR.

3.9 PLATA

Pentru investiţiile care prevăd construcţii-montaj, proiectul tehnic se va depune spre avizare la AFIR după încheierea contractului de finanțare, respectiv înainte de depunerea primei tranșe de plată (în original).

Beneficiarii prezintă **cererea pentru prima tranşă de plată şi documentele justificative în termen de cel mult 6 luni de la data semnării Contractului de finanţare**, în cazul proiectelor pentru investiţii în achiziţii simple, respectiv **în termen de cel mult 12 luni în cazul proiectelor pentru investiţii ce presupun construcţii-monta**j de la data semnării Contractului de finanţare. Aceste termene se pot prelungi cu cel mult 6 luni, cu plata penalităţilor prevăzute în Contractul de Finanţare.

Nedepunerea cererii de plată menţionate la alin. (4) are ca efect **rezilierea Contractului de finanţare**.

Dosarul Cererii de Plată se depune în două exemplare, pe suport de hârtie, la care se ataşează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar, după cum urmează :

- **la OJFIR** pentru proiecte fără construcţii-montaj aferente submăsurii 6.4 și similare (investiții) în cadrul sM 19.2 "*Implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală*";";
- **la CRFIR** pentru proiecte cu construcţii-montaj aferente submăsurii 6.4 și aferente 19.2 - investiții .

Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCŢIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanţare) pe pagina de internet a AFIR www.afir.info.

Termenul limită de efectuare a plăţilor către beneficiar este de maxim 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată conforme.

Atenție! Beneficiarul este obligat **să nu înstrăineze şi/sau să nu modifice substanțial investiția realizată** prin proiect pe o perioadă de **5 ani de la ultima plată** efectuată de Agenţie.

Capitolul 4

INFORMAŢII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1 DOCUMENTELE NECESARE ÎNTOCMIRII CERERII DE FINANȚARE

Vor fi bifate căsuţele corespunzătoare documentelor justificative din cadrul Punctului E al Cererii de finanțare, LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE PROIECTELOR AFERENTE M A S U R I I 6 / 2 A , din coloana DOCUMENTE DEPUSE LA CEREREA DE FINANŢARE, iar pentru cele obligatoriu a fi depuse după publicarea Raportului de selecţie si primirea Notificării de selecție se vor bifa căsuţele corespunzătoare documentelor justificative din coloana DOCUMENTE DEPUSE PÂNĂ LA MOMENTUL CONTRACTĂRII. Documentele justificative necesare la momentul depunerii Cererii de finanțare vor fi încărcate on-line.

Documentele în baza cărora se va evalua Cererea de finanţare:

1. **a) STUDIUL DE FEZABILITATE** ***însotit de Proiectul de plantare avizat de Stațiunea Viticola (dacă este cazul)***

(pentru achiziţiile simple se vor completa doar punctele care vizează acest tip de investiţie)

Studiul de fezabilitate va fi întocmit conform prevederilor legislației în vigoare, respectiv HG 907/2016.

Atenție! Art 15 aferent HG 907/2016 ,

”Prezenta hotărâre nu se aplică obiectivelor/ proiectelor de investiţii:

- **a)** ale căror lucrări sunt în curs de execuție la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri
- **b)** pentru ale căror proiecte tehnice/studii de fezabilitate/documentații de avizare a lucrărilor de intervenție au fost inițiate procedurile de achiziție publică până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, prin transmiterea spre publicare a anunțului de participare/emiterea invitației de participare, respectiv ale căror proiecte tehnice/ studii de fezabilitate/documentații de avizare a lucrărilor de intervenții au fost recepționate de investitor/beneficiar ori au fost depuse spre aprobare/avizare.
- **c)** ale căror proiecte tehnice/studii de fezabilitate/documentații de avizare a lucrărilor de intervenții necesită actualizare, în conformitate cu actele normative în vigoare, dacă au fost elaborate și r ecepționate de investitor/beneficiar până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, ori sunt depuse spre reaprobare/reavizare.

Important!

- numai în cazul în care este mentionat codul CAEN și datele de identificare ale firmei de consultanta în Studiul de fezabilitate cheltuielile privind consultanţa sunt eligibile .

- devizul general și devizele pe obiect trebuie să fie semnate de persoana care le-a întocmit şi ştampilate de elaboratorul documentaţiei

- se va ataşa „foaia de capăt”, care conţine semnăturile colectivului format din specialişti condus de un şef de proiect care a participat la elaborarea documentatiei și ştampila elaboratorului

- se va detalia capitolul 3 – Cheltuieli pentru proiectare şi engineering și capitolul 5 – Organizare de santier prin devize care să justifice în detaliu sumele respective, cât şi pentru a putea fi urmarite în etapa de achiziţii şi autorizare plăţi.

- părţile desenate din cadrul secţiunii B (planuri de amplasare în zona, planul general, relevee, secţiuni etc.), să fie semnate, ştampilate de către elaborator în cartusul indicator.

- în cazul în care solicitantul realizează în regie proprie constructiile în care va amplasa utilajele achiziţionate prin investiţia FEADR, cheltuielile cu realizarea construcţiei vor fi trecute în coloana „neeligibile", va prezenta obligatoriu Studiul de fezabilitate şi Certificatul de Urbanism pentru acestea.

- în cazul în care investiţia prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat să evidenţieze montajul la capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, chiar daca montajul este inclus în oferta/ factura utilajului, cu valoare distinctă pentru a fi considerat cheltuială eligibilă. Dacă montajul se realizează în regie proprie, acesta se va evidenţia obligatoriu ca valoare în coloana „cheltuieli neeligibile").

- Pentru servicii se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experti, ore/ expert, costuri/ ora).

- în cazul achiziției de utilaje se va menționa o marjă a caracteristicilor tehnice a acestora, cu respectarea limitei maxime prevăzute în Tabelul privind corelarea puterii maşinilor agricole cu suprafaţa fermelor, chiar și în cazul în care rezonabilitatea se demonstrează cu extras din BD cu prețuri de Referință aplicabilă PNDR 2014-2020, valabil la momentul elaborării SF.

- În cazul în care investiţia cuprinde cheltuieli cu construcţii noi sau modernizari, se va prezenta calcul pentru investiţia specifică în care suma tuturor cheltuielilor cu construcţii şi instalaţii se raportează la mp de construcţie.

1. b) Expertiza tehnică de specialitate asupra construcţiei existente

c) Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor.

ATENȚIE! În cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcţiilor existente/ achiziţii de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcţiei existente, se ataşează la Studiul de fezabilitate, obligatoriu **Expertiza tehnică de specialitate** asupra construcţiei existente și **Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor**

2.

SITUAŢIILE FINANCIARE (bilanţ – formularul 10, contul de profit şi pierderi - formularul 20, formularele 30 și 40), precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administraţia Financiară.

În cazul în care solicitantul este înfiinţat cu cel puţin trei ani financiari înainte de anul depunerii Cererii de finanțare se vor depune ultimile trei situaţii financiare.

Atenție! *Rezultatul de exploatare al anului precedent depunerii Cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv (inclusiv 0). Excepţie fac solicitanţii a căror activitate a fost afectată de calamități naturale şi cei care nu au înregistrat venituri din exploatare. În cazul în care anul precedent depunerii Cererii de finanțare este anul înfiinţării, nu se analizează rezultatul operaţional care poate fi negativ.*

Pot apărea următoarele situații:

a) În cazul unui solicitant înfiinţat în anul depunerii proiectului care nu a întocmit Bilanţul aferent anului anterior depunerii proiectului, înregistrat la Administraţia Financiară solicitantul nu va depune nici un document în acest sens.
b) În cazul solicitanţilor care nu au desfăşurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administraţia Financiară Bilanţul anului anterior depunerii proiectului, solicitantul va depune la Dosarul cererii de finanțare Bilanţul – formularul 10, anului anterior depunerii proiectului însoţit de contul de profit și pierdere - formularul 20, inclusiv formularele 30 şi 40, înregistrat la Administraţia Financiară prin care dovedeşte că nu a inregistrat venituri din exploatare
c) În cazul solicitanţilor care nu au desfăşurat activitate anterioară depunerii proiectului şi au depus la Administraţia Financiară Declaraţia de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la Dosarul cererii de finanțare solicitantul va depune **DECLARAŢIA DE INACTIVITATE** înregistrată la Administraţia Financiară.

Pentru **persoane fizice autorizate**, **intreprinderi familiale și intreprinderi individuale**:

DECLARAȚIE SPECIALĂ PRIVIND VENITURILE REALIZATE ÎN ANUL PRECEDENT DEPUNERII PROIECTULUI înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200 însoțit de Anexele la Formular) în care rezultatul brut obţinut anual să fie pozitiv (inclusiv 0) și/sau Declarația privind veniturile din activități agricole impuse pe norme de venit (formularul 221). În cazul solicitanților care se încadrează în prevederile art. 105 din Legea 227/2015,(cod fisca), respectiv, nu au obligația depunerii formularului 221, Norma de venit, nu se va depune nici un document în acest sens.

Pentru solicitantii a căror activitate a fost afectată de **calamități naturale** (inundații, seceta excesivă etc) se vor prezenta şi:

- Situaţiile financiare (bilanţ – formularul 10, cont de profit și pierderi – formularul 20, formularele 30 și 40) din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0), înregistrate la Administratia Financiara .

În cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale se va prezenta:

- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrata la Administratia Financiară (formularul 200 însoțit de Anexele la Formular) în care rezultatul brut obţinut anual să nu

fie negativ si/ sau Declarația privind veniturile din activități agricole impuse pe norme de venit (formularul 221).

Formularul 221 se va depune de către solicitanții care au optat conform prevederilor legale, la impozitarea pe bază de norma de venit.

Pentru anii calamitaţi solicitantul va prezenta un document (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emis de organismele abilitate (ex.: Comitetul local pentru situaţii de urgenţă) prin care se certifică:

- data producerii pagubelor;
- cauzele calamităţii;
- obiectul pierderilor datorate calamităţilor (suprafaţa agricolă cultivată, animale);
- gradul de afectare pentru suprafeţe agricole cultivate, animale pierite.

3.a1) DOCUMENTE SOLICITATE PENTRU TERENUL AGRICOL AFERENT PLANTAȚIILOR DE VIȚĂ DE VIE PENTRU STRUGURI DE MASĂ EXISTENTE/PLANTAȚIILOR NOU ÎNFIINȚATE ȘI A ALTOR PLANTAȚII:

- **COPIE DUPĂ DOCUMENTUL AUTENTIFICAT LA NOTAR CARE ATESTĂ DREPTUL DE PROPRIETATE** asupra terenului şi/ sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii, conţinând sumarul contractelor de arendare cu suprafeţele luate în arendă pe categorii de folosinţă, perioada de arendare care trebuie să fie de cel puţin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de finanțare şi/ sau contractul de concesiune care să certifice dreptul de folosinţă al terenului cel puţin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de finanțare. .

Contractul de concesiune va fi însoţit de **adresa emisă de concedent** şi trebuie să conţină:

- situaţia privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investiţiilor prevăzute în contract şi alte clauze;

- - suprafaţa concesionată la zi (dacă pentru suprafaţa concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menţioneze care este suprafaţa supusă acestui proces)
- Pentru **cooperative agricole**, societăţi cooperative agricole, grupuri de producatori, se vor prezenta documentele prevăzute mai sus pentru toţi membrii fermieri ai acestor solicitanţi
- **Atenţie!** Toţi membrii fermieri ai formelor asociative trebuie să fie deserviţi de investiţie.

a2) În cazul Societăţilor agricole se ataşează tabelul centralizator emis de catre Societatea agricolă care va cuprinde suprafeţele aduse în folosinţa societăţii,numele membrilor fermieri care le deţin în proprietate şi perioada pe care terenul a fost adus in folosinta societătii, care trebuie sa fie de minimum 10 ani.

Pentru celelalte tipuri de culturi nu este necesară prezentarea documentelor pentru terenul agricol, verificarea făcându-se de către experţii evaluatori, exclusiv în sistemul IACS.

b) DOCUMENTE SOLICITATE PENTRU IMOBILUL (CLĂDIRILE ŞI/ SAU TERENURILE) pe care sunt/ vor fi realizate investiţiile,:

b1) ACTUL DE PROPRIETATE ASUPRA CLĂDIRII sau CONTRACT DE CONCESIUNE sau ALT DOCUMENT ÎNCHEIAT LA NOTAR care să certifice dreptul de folosinţă asupra clădirii pe o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de finanțare, care să confere titularului dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu prevederile Legii nr.50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere tipul de investiţie propusă prin proiect ;

b2) DOCUMENTUL CARE ATESTĂ DREPTUL DE PROPRIETATE ASUPRA TERENULUI, CONTRACT DE CONCESIUNE SAU ALT DOCUMENT ÎNCHEIAT LA NOTAR care să certifice dreptul de folosinţă al terenului pe o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de finanțare, care să confere titularului dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu prevederile Legii nr.50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere tipul de investiție propusă prin proiect.

Contractul de concesiune va fi însoţit de **adresa emisă de concedent** şi trebuie să conţină:

- situaţia privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investiţiilor prevăzute în contract şi alte clauze;
- suprafaţa concesionată la zi (dacă pentru suprafaţa concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menţioneze care este suprafaţa supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.

Atenţie! *Pentru construcțiile și/sau terenul ce fac/face obiectul Cererii de finanțare, solicitantul trebuie să prezinte documente care să certifice dreptul acestuia de a obține, potrivit legii, autorizația de construire/desființare:*

- *drept real principal (drept de proprietate, drept de administrare, uz, uzufruct, superficie, servitute) dobândit prin: act autentic notarial, certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotarare judecătorească, lege. În cazul dreptului de superficie se acceptă act de superficie încheiat în formă autentică de un notar public.*
- *drept de creanță definit conform Legii nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru clădirea/terenul pe care urmează a se realiza investiția.*

Pentru construcțiile cu caracter provizoriu, definite conform Legii nr. 50/1991, cu modificările și completările ulterioare, solicitantul poate prezenta şi un contract de comodat/ locaţiune (închiriere) asupra terenului şi acordul expres al proprietarului de drept.

b3) EXTRAS DE CARTE FUNCIARĂ SAU DOCUMENT CARE SĂ CERTIFICE CĂ NU AU FOST FINALIZATE LUCRĂRILE DE CADASTRU, pentru proiectele care vizează investiţii de lucrări privind construcţiile noi sau modernizări ale acestora

Atenţie! În situatia în care imobilul pe care se execută investiţia nu este liber de sarcini (gajat pentru un credit), se va depune acordul creditorului privind executia investitiei şi graficul de rambursare a creditului.

c) DOCUMENT PENTRU EFECTIVUL DE ANIMALE DEŢINUT ÎN PROPRIETATE:

1). EXTRAS DIN REGISTRUL EXPLOATATIEI emis de ANSVSA/DSVSA cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii CF, din care să rezulte efectivul de animale deţinut, însoţit de formular de mişcare ANSVSA/DSVSA (Anexa 4 din Normele sanitare veterinare ale Ordinului ANSVSA nr. 40/2010); Formularul de miscare se depune dacă există diferențe dintre mențiunile din SF, cererea de finanțare și extrasul din Registrul Exploatatiilor de la ANSVSA.
Pentru exploataţiile agricole care deţin păsari si albine - **ADEVERINŢĂ ELIBERATĂ DE MEDICUL VETERINAR DE CIRCUMSCRIPŢIE**, emisă cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii CF, din care rezulta numarul păsarilor şi al familiilor de albine şi data inscrierii solicitantului in Registrul Exploatatiei.
Pentru cooperative agricole, societăţi cooperative agricole, grupuri de producatori, se vor prezenta documentele prevăzute la punctul c) pentru toţi membrii fermieri ai acestor solicitanţi.

2) PAŞAPORTUL emis de ANZ pentru ecvideele cu rasă şi origine.

4. CERTIFICAT DE URBANISM pentru proiecte care prevăd construcţii (noi, extinderi sau modernizări). Certificatul de urbanism nu trebuie însoţit de avizele mentionate ca necesare fazei urmatoare de autorizare.

5. ACEST DOCUMENT SE VA PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:
-**DOCUMENT EMIS DE ANPM PENTRU PROIECT**

6. ACESTE DOCUMENTE SE VOR PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:
6.1 CERTIFICATE CARE SĂ ATESTE LIPSA DATORIILOR RESTANTE FISCALE şi sociale emise de Direcţia Generală a Finanţelor Publice și de primăriile pe raza cărora îşi au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) şi, dacă este cazul, graficul de reeşalonare a datoriilor către bugetul consolidat.
Atenție! Certificatele trebuie să menționeze clar lipsa datoriilor prin mențiunea „nu are datorii fiscale și sociale sau locale” sau bararea rubricii în care ar trebui să fie menționate.
Atenție! Solicitantul va prezenta decizia de rambursare aprobată a sumelor negative solicitate la rambursare prin deconturile de TVA și/ sau alte documente aprobate pentru soluționarea cererilor de restituire, decizie/ documente care au fost aprobate ulterior eliberării certificatului de atestare fiscală, pentru compensarea obligațiilor fiscale de la Sect.A.
6.2 CAZIERUL JUDICIAR AL REPREZENTANTULUI LEGAL care să ateste lipsa înscrierilor care privesc sancţiuni economico-financiare. Cazierul judiciar va fi solicitat de către AFIR, în conformitate cu prevederile Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

7.ACESTE DOCUMENTE SE VOR PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:

7.1 DOCUMENT EMIS DE DSVSA PENTRU PROIECT, conform Protocolului de colaborare dintre AFIR şi ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info.
7.2 DOCUMENT EMIS DE DSP JUDETEAN, conform Protocolului de colaborare dintre AFIR şi MS publicat pe pagina de internet *www.afir.info*

Atenție! În cazul investiţiilor care prevăd atât achiziţie de utilaje agricole cât și utilaje necesare procesării, documentul 7.1 va trebui să ateste conformitatea proiectului cu legislatia în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranta alimentelor şi trebuie să facă referire clar şi la activitatea de procesare.
Documentele acestui punct vor fi emise cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de finanțare.
Formatul documentelor poate fi vizualizat pe pagina de internet www.afir.info, secţiunea: Informaţii utile/ Protocoale de colaborare.
În cazul proiectelor care prevăd doar achiziţii de utilaje Agricole nu este necesară prezentarea documentului 7.

8. ACESTE DOCUMENTE SE VOR PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:
8.1 DOCUMENTE CARE DOVEDESC CAPACITATEA ŞI SURSA DE COFINANŢARE a investiţiei emise de o instituţie financiară (extras de cont si/ sau contract de credit)
8.2 DOCUMENT DE LA BANCĂ/TREZORERIE cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR);

9.
9.1 AUTORIZAŢIE SANITARĂ/ NOTIFICARE de constatare a conformităţii cu legislaţia sanitară emise cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de finanțare, **pentru unitățile care se modernizează şi se autorizează/avizează** conform legislației în vigoare.
9.2 NOTA DE CONSTATARE PRIVIND CONDIŢIILE DE MEDIU pentru toate unităţile în funcţiune.- se va depune la momentul încheierii contractului

Atenție! *Data de emitere a Notelor de constatare trebuie sa fie cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de finanțare.*

10. a**) HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ** definitivă pronunţată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăţilor agricole, însoțită de Statutul Societății agricole;

b) STATUT pentru Societatea cooperativă agricolă (înființată în baza Legii nr. 1/ 2005,), Cooperativa agricolă (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004) cu modificările și completările ulterioare și Composesoratele, obștile și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (menţionate în *Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole şi celor forestiere*, cu modificările și completările ulterioare), din care să reiasă ca acestea se încadreaza în categoria: societate cooperativa agricolă, cooperativă agricola sau fermier în conformitate cu art 7, alin (2^1) din OUG 3/2015, cu completările și modificările ulterioare;

c) DOCUMENT DE ÎNFIINŢARE A INSTITUTELOR DE CERCETARE, a Centrelor, staţiunilor şi unităţilor de cercetare –dezvoltareşi didactice din domeniul agricol.

11.1 DIPLOMĂ DE STUDII SUPERIOARE în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă, inginerie economica în agricultura și dezvoltare rurală sau, după caz, adeverinţă de absolvire a studiilor respective, însoţită de foaia matricolă pentru cei care au absolvit în ultimele 12 luni;

11.2 DIPLOMA DE ABSOLVIRE STUDII postliceale şi liceale în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă.
11.3 DIPLOMA DE ABSOLVIRE A ȘCOLII PROFESIONALE sau diploma/certificat de calificare ce atestă formarea profesională/**certificat de competențe** emis de un centru de evaluare si certificare a competentelor profesionale obtinute pe alte căi decât cele formale, care trebuie deasemenea să fie autorizat de Autoritatea Nationala pentru Calificari, sau certificat de absolvire a cursului de calificare emis de ANCA care conferă un nivel minim de calificare în domeniu agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă.
11.4 FOAIA MATRICOLĂ pentru cel puțin 2 ani de facultate în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă, inginerie economica în agricultura și dezvoltare rurală.

Atenţie! *Documentele se pot prezenta pentru responsabilul legal (tânărul fermier care se instalează, fiind managerul exploataţiei) sau pentru angajatul care deţine funcţia de manager al exploataţiei agricole. În cel de-al doilea caz se vor prezenta şi documentele care să certifice poziția persoanei în societate:*
11.5 EXTRAS DIN REGISTRUL GENERAL DE EVIDENȚĂ A SALARIAȚILOR care să ateste înregistrarea contractului individual de muncă.

Atenţie! *Diplomele de studii/ Certificatele vor fi emise de catre o institutie autorizata/acreditata de Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului şi Sportului, iar documentul care atestă formarea profesională, trebuie să fie recunoscut de Autoritatea Națională pentru Calificari.*
Se poate accepta adeverința de absolvire a cursului de pregătire profesională în domeniu, cu obligativitatea prezentării diplomei/certificatului/documentului final în etapa de contractare

12. ÎN CAZUL INVESTIŢIILOR PRIVIND IRIGAŢIILE:
12.1 AVIZ DE GOSPODARIREA APELOR/ NOTIFICAREA DE ÎNCEPERE A EXECUŢIEI, în cazul investiţiilor noi sau
AUTORIZAȚIE DE GOSPODĂRIRE / NOTIFICARE DE PUNERE ÎN FUNCȚIUNE, în cazul funcţionării sistemului de irigaţii.
12.2 AVIZ EMIS DE ANIF (dacă este cazul)
12.3 DOCUMENT EMIS DE OUAI privind acordul de branşare (dacă este cazul)
12.4 Document privind acordul de branșare emis de entitatea care administrează sursa de apă (dacă este cazul)

13.1 AUTORIZAŢIA de PRODUCERE A SEMINŢELOR ŞI MATERIALULUI SĂDITOR/ AUTORIZAŢIA DE PRODUCERE ȘI PRELUCRARE A SEMINŢELOR ŞI MATERIALULUI SĂDITOR/ AUTORIZAŢIA de PRODUCERE, PRELUCRARE ŞI COMERCIALIZAREA SEMINŢELOR ŞI MATERIALULUI SĂDITOR
13.2 Documente solicitate producatorilor agricoli: factura fiscala de achizitii a semintelor, şi documentul oficial de certificare a lotului de samanta/ buletinul de analiza oficiala cu menţiunea „sămânţă admisă pentru însămânţare" sau „necesar propriu"/ documentul de calitate si conformitate al furnizorului/ orice alt document echivalent documentelor menţionate (ex:eticheta oficială).

14. CERTIFICATUL DE ORIGINE PENTRU ANIMALE DE RASĂ INDIGENĂ eliberat de Asociații ale crescătorilor sau Organizațiile de ameliorare, autorizate de ANZ.

15.1 DOCUMENT EMIS DE CĂTRE ORGANIZATIA INTERPROFESIONALĂ PENTRU PRODUSELE AGROALIMENTARE (OIPA), din care să reiasă că **solicitantul si , daca este cazul, tertele persoane cu care acesta incheie precontracte, are/au calitatea de membru al acesteia**, însoţit de documentul de înfiinţare al OIPA (act constitutiv și statut), document avizat de consiliul director.
Se va lua în considerare atât documentul avizat de către Preşedintele Consiliului Director cât și de o altă persoană împuternicită de Consiliul Director conform prevederilor statutului.

În acest caz, pe lângă documentul emis de OIPA din care sa reiasă ca solicitantul este membru al acesteia, solicitantul trebuie sa prezinte şi Hotărârea Consiliului Director de împuternicire a Preşedintelui Consiliului Director sau a unei alte persoane din cadrul Consiliului Director, conform prevederilor statutului, în vederea semnării acestor documente.
15.2 PRECONTRACTELE CU MEMBRII OIPA în vederea procesării/comercializării producției proprii.

16. **PRECONTRACTELE CU PERSOANE JURIDICE** prin care se realizează comercializarea produselor proprii.

17.1 FIŞA DE ÎNREGISTRARE CA PRODUCĂTOR ȘI/SAU PROCESATOR ÎN AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ, ELIBERATA DE DAJ, ÎNSOȚITĂ DE CONTRACTUL ÎNCHEIAT CU UN ORGANISM DE INSPECȚIE ȘI CERTIFICARE (în cazul investițiilor noi sau în cazul modernizării exploatațiilor care obțin după implementarea proiectului, un produs ecologic)
17.2 Certificat de conformitate a produselor agroalimentare ecologice emis de un organism de inspecţie şi certificare, *conform prevederilor OUG 34/2000 privind produsele agroalimentare ecologice* cu completările și modificările ulterioare pentru aprobarea regulilor privind organizarea sistemului de inspecție și certificare în agricultura ecologică **(pentru modernizări în vederea obținerii unui produs existent).**

18. Studiu OSPA județean privind nota de bonitare a terenurilor agricole în cazul exploatațiilor agricole din sectorul vegetal, însoțit de aviz ICPA pentru încadrarea proiectului în potenţialul agricol

19. Acord de principiu privind includerea generatoarelor terestre antigrindina în Sistemul National de Antigrindina si de Crestere a Precipitatiilor (la depunere**),** emis de Autoritatea pentru Administrarea Sistemului National de Antigrindina si Crestere a Precipitatiilor.

20.1 Document emis de Cooperativa/Grupul de producatori din care sa reiasa ca solicitantul si, dacă este cazul, tertele persoane cu care acesta incheie precontracte, are/au calitatea de membru a/al acesteia/acestuia, insotit – **statutul Cooperativei**.
20.2 Precontractele cu un membru/membrii al/ai Cooperativei/ Grupului de producători sau direct cu Cooperativa/Grupul de producători din care face parte în vederea procesării/ comercializării producției proprii.

21. ALTE DOCUMENTE JUSTIFICATIVE (SE VOR SPECIFICA DUPĂ CAZ) pe care solicitantul le poate aduce în scopul susținerii proiectului: (de ex. copia autorizației de gospodărire a apelor a ANIF/entității care gestionează corpul de apă/ infrastructura de irigații la care se branșează solicitantul, etc).

Atenţie! *Evaluarea Cererii de finanțare din punct de vedere al eligibilităţii şi al verificării criteriilor de selecţie va include şi consultarea informaţilor referitoare la solicitant şi exploataţia agricolă, deţinute de instituţiile abilitate (ex: ANSVSA, APIA, MADR, ONRC, etc).*

4.2 LISTA FORMULARELOR DISPONIBILE PE SITE-UL AFIR – www.afir.info

Dosarul Cererii de finanțare:

- **Cererea de Finanţare – Anexa 1** (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potenţialul beneficiar o înaintează AFIR în vederea obţinerii finanţării);
- **Studiul de fezabilitate – Anexa 2**;
- **Contractul de Finanţare** – Anexa 8 (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între AFIR şi beneficiarul fondurilor nerambursabile);

Dosarul cererii de plată:

- **Cererea de Plată pentru avans** (Cerere de plată pentru solicitarea avansului);
- **Cererea de Plată** (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declaraţia de cheltuieli, raportul de execuţie etc);
- **Declaraţia de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată** (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranşelor de plată);
- **Declaraţia de cheltuieli** (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziţii de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute);
- **Raportul de execuţie** (document care prevede realizările fizice şi cele financiare);
- **Declaraţia pe propria răspundere a beneficiarului** (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziţie, a condiţiilor de eligibilitate menţionate în Cererea de Finanţare şi rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanţare nerambursabilă);
- **Alte documente al căror format nu este elaborat de GAL şi nu pot fi furnizate de GAL**

4.3 DICȚIONAR

- **Solicitant** – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială, potenţial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;
- **Beneficiar** – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială care a realizat un proiect de investiţii şi care a încheiat un contract de finanţare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;
- **Cererea de Finanţare** – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potenţialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanţare a proiectului de investiţii în vederea obţinerii finanţării nerambursabile;
- **Comercializarea produselor agricole**, conform definiției din R(UE) 651/2014 înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatorii finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități;
- **Contribuţia privată** – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea

realizării propriului proiect de investiţii. Contribuţia privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiţii, variabil în funcţie de categoria de beneficiari eligibili şi de tipul investiţiei propuse spre finanţare. Contribuţia privată trebuie să acopere diferenţa dintre cofinanţarea publică (fondurile europene nerambursabile și buget național) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuţia privată poate fi asigurată fie din surse proprii, valabil în cazul potenţialilor beneficiari care deţin deja fondurile necesare pentru contribuţia financiară. Un alt mod de asigurare a cofinanţării private este prin credit bancar sau nebancar, valabil în cazul în care potenţialii beneficiari nu deţin fondurile necesare pentru contribuţia financiară proprie, dar îndeplinesc condiţiile contractării unui credit bancar sau nebancar;

- **Cofinanţarea publică** – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiţie prin FEADR. Aceasta este asigurată prin contribuţia Uniunii Europene şi a Guvernului României;
- **Condiționare –** activități de presortare, sortare, calibrare, tăiere, fasonare (tăiere frunze, tulpini și rădăcini – în cazul legumelor și rădăcinoaselor), spălare-zvântare, curățare, ceruire, lustruire, legare, ambalarea, uscarea (a nu se confunda cu deshidratarea care este considerată procesare), depozitarea produselor agricole în condiții controlate (temperatura, umiditate, atmosferă), răcire, spargere, decojire, separare miez de coaja, sortare miez, și alte operațiuni de pregătire a produselor agricole în vederea păstrării și/sau livrării acestora pentru consum în stare proaspătă sau pentru industrializare; -
- **Eligibil** – reprezintă îndeplinirea condiţiilor şi criteriilor minime de către un solicitant aşa cum sunt precizate în Ghidul solicitantului, Cererea de Finanţare şi Contractul de finanţare pentru FEADR;
- **Evaluare** – acţiune procedurală prin care documentaţia pentru care se solicită finanţare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate şi pentru selectarea proiectului în vederea contractării;
- **Exploatație agricolă (fermă) – reprezintă o** unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin utilizarea suprafețelor agricole și/sau creșterea animalelor sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară. Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe **unități de producţie** situate pe teritoriul României, utilizate pentru activităţi agricole şi gestionate de un fermier; unitate de sine stătătoare atât tehnic, cât și economic, presupune utilizarea în comun a forței de muncă și a mijloacelor de producție (terenuri, mașini și echipamente agricole, clădiri etc.); gestiunea unică a exploatației agricole înseamnă că există o persoană sau un grup de persoane care are răspunderea juridică și economică a acesteia.
- **Fişa măsurii** – descrie motivaţia sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare şi acţiunile prevăzute, tipul de investiţie, menţionează categoriile de beneficiar şi tipul sprijinului;
- **Fonduri nerambursabile** – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiţii încadrate în aria de finanţare a măsurii … şi care nu trebuie returnate – singurele excepţii sunt nerespectarea condiţiilor contractuale şi nerealizarea investiţiei conform proiectului aprobat de AFIR;

- **Investiţii colective** – Investiții realizate de către cooperative, grupuri de producători sau de parteneriate sprijinite prin intermediul M16, legate de asigurarea cooperării între producători/membri, prin promovarea unor investiții în facilități comune, mai eficiente și profitabile, cum sunt: echipamente, infrastructură și altele. Aceste investiții vor deservi interesul membrilor din cadrul cooperativelor, grupurilor de producători sau parteneriatelor sprijinite prin intermediul M16.

- **Investiţie nouă** (din punct de vedere al lucrărilor de construcții montaj) – cuprinde lucrările de construcţii-montaj, utilaje, instalaţii, care se realizează pe amplasamente noi, lucrarile pentru construcţiile existente cărora li se schimbă destinaţia sau pentru construcţii nefuncționale/dezafectate;
- **Lanț alimentar integrat** reprezintă succesiunea de etape și operații din cadrul aceleași unități implicate în producerea, procesarea, distribuția, depozitarea și manipularea produselor agro-alimentare de la productia primară până la comercializare,
- **Modernizarea (**din punct de vedere al lucrărilor de construcții montaj) – cuprinde lucrările de construcţii şi instalaţii privind retehnologizarea, reutilarea și refacerea sau extinderea construcţiilor existente aferente unităţilor în funcţiune şi cu autorizaţii de funcţionare valabile, fără modificarea destinaţiei iniţiale, inclusiv utilarea/reutilarea cu mașini, utilaje și echipamente necesare unei exploatații agricole pentru producția agricolă primară și, după caz, pentru procesare la nivel de fermă/unitate de producție;
- **Modernizarea exploataţiei agricole reprezintă investiţiile** de orice tip (noi sau modernizări/extinderi) în unitatea/unităţile de producţie existente care împreună alcătuiesc exploataţia, extinderea activităţii agricole desfăşurate anterior depunerii proiectului cu noi coduri CAEN în domeniul agricol (adică extinderea profilului agricol), extinderea exploataţiei agricole prin înfiinţarea de noi unităţi de producţie în cadrul aceluiași/aceloraşi cod/uri CAEN.
- **Natura 2000** – reţea ecologică de arii naturale protejate la nivel european, formate din arii speciale de conservare (sit/zonă protejat(ă) pentru conservarea habitatelor naturale de interes comunitar şi/sau a populaţiilor speciilor de interes comunitar, altele decât păsările sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SAC) și arii de protecţie specială avifaunistică (sit/zonă protejat(ă) pentru conservarea speciilor de păsări sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SPA) conform Legii nr. 462/ 2001 (pentru aprobarea Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice);
- **Potenţial beneficiar** – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplineşte toate condiţiile impuse prin PNDR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanţare cu AFIR;
- **Politica Agricolă Comună (PAC)** – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea şi comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană şi care acordă o atenţie crescândă dezvoltării rurale. Are la bază preţuri comune și organizări comune de piaţă;
- **Procesarea (prelucrarea) produselor agricole**, conform definiţiei din R(UE) 651/2014 ”înseamnă orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațiile

agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare;

- **Producția agricolă primară**, conform R (UE) 702/2014 înseamnă producția de produse ale solului și ale creșterii animalelor, enumerate în anexa I la tratat, fără a se efectua nicio altă operațiune de modificare a naturii produselor respective. Pot fi asimilate producției agricole primare operațiuni/cheltuieli precum utilaje, înființare/înlocuire plantații pentru struguri de masă, plase antigrindină și antiploaie, drumuri de exploatare în cadrul unității de producție, împrejmuire culturi și plantații perene, echipamente de irigații la nivelul exploatatiei agricole, producerea de energie regenerabilă la nivelul unității de producție pentru consum propriu, depozitare produse agricole primare, condiționare (cu excepția deshidratării care este considerată procesare), centrifugare și alte asemenea operațiuni care nu modifică natura produselor agricole.
- **Proiect neconform** – proiect al cărui punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar corespunzător sau proiect încadrat greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/componentă (alocare distinctă)
- **Reprezentantul legal** –este persoana desemnata sa reprezinte solicitantul în relatia contractuala cu AFIR, conform legislatiei în vigoare;
- **Sămânţă** înseamnă orice material de reproducere sau plantare: seminţe, fructe, material săditor produs prin orice metode de înmulţire, destinat multiplicării ori pentru producţia de consum alimentar sau industrial. **Materialul săditor** înseamnă materialul de înmulţire şi plantare compus din: plante, părţi ale plantei, inclusiv portaltoii, destinate înmulţirii şi producţiei de plante destinate plantării.
- **Valoare eligibilă a proiectului** – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de confinanţare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;
- **Valoarea neeligibilă a proiectului** – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii şi/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual şi, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanţare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;
- **Valoare totală a proiectului** – suma cheltuielilor eligibile şi neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;
- **Achiziție simplă** – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte/ conform bazei de date cu prețuri de referință, publicată pe site-ul AFIR, de către beneficiarul privat al finanțării prin PNDR a unor bunuri cum ar fi tractoare, mașini, utilaje și instalații tehnologice fără montaj și servicii, precum cel de consultanță, dacă este cazul, prin atribuirea unui contract de achiziție;
- **Achiziție complexă** care prevede construcții montaj – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte de către beneficiarul finanțării prin PNDR a unor bunuri cum ar fi utilaje și instalații tehnologice cu montaj și/ sau lucrări de construcții și instalații și servicii prin atribuirea unui contract de achiziție;

- **Derulare Proiect** - reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului.
- **Implementare Proiect –** reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la data depunerii ultimei tranșe de plată.**"**
- **AFIR** – Agenţia pentru Finanţarea Investiţiilor Rurale, instituţie publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale – scopul AFIR îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;
- **APIA** – Agenţia de Plăţi şi Intervenţie pentru Agricultură – instituţie publică subordonată Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanţate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;
- **CRFIR** – Centrele Regionale pentru Finanţarea Investiţiilor Rurale, structură organizatorică la nivel regional a AFIR (la nivel naţional există 8 centre regionale);
- **OJFIR** – Oficiile Judeţene pentru Finanţarea Investiţiilor Rurale, structură organizatorică la nivel judeţean a AFIR (la nivel naţional există 41 Oficii judeţene);
- **FEADR** – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanţare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.
- **MADR** – Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale;
- **PNDR** – Programul Naţional de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală şi care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene;
- **ANSVSA** – Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- **DSVSA** – Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- **DSP** – Direcția de Sănătate Publică;
- **„/"** – în accepțiunea acestui document, bara oblică reprezintă un semn de punctuație echivalentul conjucției „sau" (se va intrepreta ca înlocuitor al cuvântului „sau"); exemplu: „modernizare**/** extindere" este echivalent cu „modernizare **sau** extindere".